

SPOLUPRÁCE
SPOLEČNOST
DOBROVOLNICKÁ CENTRA
POMOC
STUDENTI
UNIVERSITY
DOBROVOLNÍK
SOLIDARITA
PÉČE
KOMUNITA
ROZVOJ
PROJEKTY
ANGAŽOVANOST
VYSOKÉ ŠKOLY
PODPORA

Metodika uznávání dobrovolnictví na vysokých školách

Obsah

Seznam zkratk	1
Úvod	2
Angažovanost studentů	5
Dobrovolnictví studentů na vysokých školách	6
Dobrovolnictví očima studentů	9
Institucionální podpora dobrovolnictví	14
Formální uznávání dobrovolnictví	26
Příklady dobré praxe formálního uznávání dobrovolnictví	31
Dobrovolnictví jako forma občanské participace a projev solidarity	31
Dobrovolnictví	31
Dobrovolnictví ve sportovních aktivitách	34
Dobrovolnictví jako součást rozvoje odborných kompetencí v rámci odborné praxe	36
Odborná praxe – ergoterapie	36
Dobrovolnictví jako součást zahraniční stáže	38
Sociální práce – odborná praxe	40

Dobrovolnictví jako nástroj sociální změny	43
Práce s marginalizovanými skupinami a divadlo utlačovaných	43
Sport pro rozvoj	45
Dobrovolnictví jako součást rozvoje odborných kompetencí	48
Globální rozvojové vzdělávání	48
Právo pro každý den (street law)	51
Studentská právní poradna	54
Technické tvořivé činnosti	57
Doučování dětí	59
DofE: Mezinárodní cena vévody z Edinburghu (rozvoj talentu, dobrovolnictví, sport a dobrodružná expedice)	62
Doporučení	65
Literatura	67
Přílohy	69

Seznam zkratek

CŽV – celoživotní vzdělávání

DC – dobrovolnické centrum

Kr – ECTS kredity

VŠ – vysoké školy

MUNI – Masarykova univerzita

Úvod

Předkládaná metodika je výstupem centrálně řízeného projektu „Rozvoj systému uznávání neformálního vzdělávání na vysokých školách ve spojení s realizací dobrovolnických aktivit.“

Přispívá k naplňování prioritního cíle 1 rozvíjet kompetence přímo relevantní pro život a praxi v 21. století Strategického záměru pro oblast vysokých škol na období od roku 2021¹.

V širším kontextu se vztahuje k Strategii EU pro mládež pro roky 2019-2027² a mechanismu Evropského sboru solidarity³. Evropská unie vyhlásila rok 2022 Evropským rokem mládeže, aby vyjádřila podporu a uznání za jejich nasazení během pandemie. Chce také zdůraznit jejich význam pro společnost, dát jim příležitost podílet se na dalším vývoji Evropy a účastnit se akcí na lokální, národní i evropské úrovni.⁴

---

1 https://www.msmt.cz/file/55003_1_1/download

2 Strategie EU pro mládež | European Youth Portal (europa.eu)

3 Evropský sbor solidarity – naše poslání a zásady | European Youth Portal (europa.eu)

4 Evropský rok mládeže | Dům zahraniční spolupráce (dzs.cz)

Dobrovolnictví je důležitou aktivitou mládeže v Evropské unii: v roce 2019 se angažovalo v organizovaných dobrovolnických aktivitách 34 % mladých lidí. Členské státy určily na vnitrostátní úrovni dvě hlavní témata budoucí spolupráce:

- 1)** zpřístupnění přeshraniční mobility a dobrovolnické činnosti všem mladým lidem a pracovníkům s mládeží se zvláštním zřetelem na mládež s omezenými příležitostmi;
- 2)** sdílení osvědčených postupů a další práce na účinných systémech validace a uznávání kompetencí získaných prostřednictvím neformálního a informálního učení.

Evropské i národní strategické dokumenty v oblasti vysokého školství tedy jasně hovoří o nezbytnosti získávání relevantních kompetencí pro trh práce 21. století, které s sebou i tak vždy ponese požadavek na celoživotní vzdělávání. Současně studenti nastupující do studia všech forem již nyní disponují velmi různorodými předchozími zkušenostmi, ať už nabytými při formálním nebo neformálním vzdělávání, či při informálním učení v praxi nebo ve volném čase. Dá se očekávat, že tato heterogenita bude i nadále narůstat, a způsob, jakým je vzdělávání organizováno, tedy musí na tuto skutečnost reagovat, pokud má být relevantní pro potřeby studujících a jejich další profesní rozvoj bez ohledu na studovaný obor.

V současné době, kdy společnost čelí globálním výzvám, roste význam sociální dimenze působení vysokých škol. Systémová podpora studentů v dobrovolnických aktivitách se postupně stává součástí třetí role vysokých škol v České republice. Nesporný vliv na posun ve vnímání důležitosti podpory dobrovolnictví studentů na vysokých školách sehrály krizové situace (pandemie covid-19, válka na Ukrajině). Opakovaně se zvedla vlna solidarity studentů i pracovníků vysokých škol. Bylo zřejmé, že koordinace dobrovolníků – studentů má být součástí krizového managementu. Některé vysoké školy zřídily dobrovolnická centra, jejichž posláním je přispět k zviditelňování významu dobrovolnictví ve společnosti, propagaci dobrovolnictví

mezi studenty a propojení studentů – potenciálních dobrovolníků s organizacemi, které dobrovolníky potřebují.

Vnímání dobrovolnictví jako způsobu rozvoje odborných kompetencí je nejrozšířenějším přístupem tzv. formálního uznávání dobrovolnictví (v rámci studijních programů) na vysokých školách. Metodika proto nabízí především inspiraci a konkrétní příklady, jak je v současnosti na zapojených vysokých školách uznávána dobrovolnická činnost studentů ve studijních programech. Současně informuje o tom, s jakými otázkami se garanti programů, ale i vyučující potýkají. Je tedy určena pro vedení vysokých škol (např. proděkany pro studium), garanty studijních programů a garanty předmětů. Využít ji mohou i odborní pracovníci vysokých škol, kteří rozvíjejí dobrovolnickou činnost, nebo i partneři vysokých škol. Doufáme, že bude zajímavá i pro studenty vysokých škol, kteří mohou získat přehled o tom, jak je v současnosti možné uznat dobrovolnictví jako neformální vzdělávání ve studijních programech.

Angažovanost studentů

Koncept studentské angažovanosti (student engagement) je mimořádně široký; neexistuje jednotná definice. Na evropské úrovni je studentská participace chápána jako účast na demokratickém životě⁵.

V nejširším pojetí je možné pod termínem studentská angažovanost chápat jejich občanskou participaci, účast na společenském dění, zapojení se do spolkové činnosti a činnosti neziskových organizací, angažování se v rámci i mimo univerzity.

Kahu (2013)⁶ přinesl tři cenné pohledy na angažovanost studentů: behaviorální, psychologický a sociokulturní, zdůrazňující širší institucionální kontext angažovanosti. Behaviorální perspektiva se zaměřuje na chování studentů a výukové postupy, zatímco psychologická perspektiva vnímá angažovanost jako vnitřní socioemoční proces vývoje. Sociokulturní perspektiva zohledňuje vliv sociokulturního a institucionálního kontextu na angažovanost.

Dobrovolnictví je jednou z forem angažovanosti studentů.

---

5 Strategie EU pro mládež | European Youth Portal (europa.eu)

6 Kahu, E. R., and K. Nelson. 2018. "Student Engagement in the Educational Interface: Understanding the Mechanisms of Student Success." *Higher Education Research & Development* 37 (1): 58–71.

Dobrovolnictví studentů na vysokých školách

Dobrovolnictví studentů „znamená poskytovat služby ostatním buď v akademické komunitě, nebo občanům mimo univerzitu v rámci výukových nebo mimoškolních aktivit“. (McIlrath and Tansey 2013)⁷

Dobrovolnictví studentů vysokých škol je v některých ohledech specifické, například tím, že je úzce svázané se studiem na vysoké škole.

Existuje poměrně velké množství různých definic dobrovolnictví. Společně je to, že dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost ve volném čase a ve prospěch druhých bez nároku na odměnu. Vymezení dobrovolnictví pro účely uznávání dobrovolnictví je záležitostí každé vysoké školy.

Z analýzy současného stavu do projektu zapojených vysokých škol vyplynulo, že všechny vnímají **dobrovolnictví jako**:

- **extrakurikulární (mimoškolskou) aktivitu**, proto podporují např. studentské spolky a studentské aktivity,
- **cestu osobního a profesního rozvoje**, když uznávají dobrovolnictví v rámci akreditovaných studijních programů,
- **součást třetí role vysoké školy**, v rámci níž některé vysoké školy např. vytvářejí dobrovolnická centra nebo jinak podporují dobrovolnické aktivity studentů ve prospěch města nebo regionu.

⁷ McIlrath, L., and L. Tansey. 2013. "Student Engagement Through Volunteering." In Student Engagement Handbook: Practice in Higher Education, edited by D. Derfel, and E. Dunne, 221–236. London: Emerald.

Dobrovolnictví umožňuje studentům:

- vyzkoušet si jiné sociální role kromě tradiční role studenta, a to díky opakovaným sociálním interakcím přispívajícím k identitě studentů,
- projevit solidaritu,
- získat respekt a společné uznání, a tím posílit vlastní identitu.

Mezi další důvody, pro které by měly vysoké školy systematicky podporovat dobrovolnické aktivity studentů, patří např.:

- ulehčení identifikace studenta s vysokou školou,
- nástroj budování komunity studentů.

Přidanou hodnotou je **potenciál dobrovolnictví ve dvou významných obdobích tranzice** – při přechodu ze střední na vysokou školu a pak při přechodu z VŠ na trh práce.

Dobrovolnictví může sloužit i jako nástroj **prevence zanechání studia**.

Univerzity by měly podporovat studenty v dobrovolnických aktivitách, ale vždy **s respektem k právu studenta na svobodnou volbu**.

Důležité je také zachovat **rovnost v přístupu k dobrovolnickým příležitostem**, aby se dobrovolnictví nestalo v konečném důsledku formou znevýhodnění pro hodnocení studenta. Někteří studenti (např. s rodičovskými povinnostmi, rodinní pečovatelé apod.) mají omezené časové možnosti. Pro jiné není dostatek vhodných dobrovolnických příležitostí.

UZNÁVÁNÍ DOBROVOLNICTVÍ JAKO NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Uznávání je složitý a komplexní předpoklad a základ pro veškeré pedagogické chování a odkazuje na otázky moci, příslušnosti ke skupině,

sociálního začleňování a formování identity studentů. (Balzer and Ricken 2010)⁸

Termín uznávání (angl. recognition) může zahrnovat validizaci (validation) a oceňování (valorisation). V této metodice vnímáme na základě výsledků analýzy současného stavu uznávání ještě šířeji, a to jako **systemovou podporu vysokých škol angažovanosti studentů**.

Bylo zjištěno, že na všech zapojených VŠ probíhá **formální uznávání, tj. uznávání dobrovolnické aktivity v rámci akreditovaných studijních programů**. Další část metodiky přináší několik vybraných příkladů konkrétních předmětů.

Dalšími způsoby uznávání jsou:

Oceňování dobrovolnictví – ceny udělované rektorem univerzity nebo děkanem; certifikáty; nominace studenta na mezinárodní, národní nebo regionální ocenění; setkání rektora/děkana s dobrovolníky, potvrzení univerzity o výkonu dobrovolnické činnosti,

Benefity pro dobrovolníky – student může získat např. volné vstupenky nebo vouchery, knížky, upomínkové předměty,

Poskytnutí prostoru pro setkávání a aktivity studentů nebo pomoc při materiálně technickém zajištění aktivit (zapůjčení techniky, propagační materiály apod.) – nejfrekventovanější způsob podpory,

Celoživotní a další vzdělávání – různé workshopy, výcviky, tréninky ale i supervize a koučink nebo mentoring – v tomto projektu např. i množství aktivit organizovaných kariérními centry vysokých škol,

Bonusový systém (v zahraničí) – studenti mohou získat body za angažovanost v dobrovolnictví např. při přijímacím řízení, žádost o grant nebo stipendium.

---

⁸ Recognition is a complex prerequisite and foundation for any pedagogical behaviour and refers to questions of power, social belonging, inclusion and identity formation (Balzer and Ricken 2010).

Dobrovolnictví očima studentů

Během analýzy současného stavu uznávání dobrovolnictví na vysokých školách často zaznávají otázky akademických pracovníků spojené s motivací studentů k dobrovolnictví nebo názory studentů na danou problematiku. Uvádíme zde pro ilustraci výsledky focus group realizované na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v rámci tohoto projektu.

DŮVODY, PROČ STUDENTI REALIZUJÍ DOBROVOLNICKOU ČINNOST

Existuje mnoho důvodů, proč se studenti vysokých škol rozhodují zapojit do dobrovolnické činnosti:

- Dobrovolnická činnost je pro mnoho studentů prostředkem osobního růstu a rozvoje. Při dobrovolnických aktivitách získávají nové dovednosti, rozvíjejí svou komunikační schopnost, týmovou spolupráci. Dobrovolnictví také posiluje jejich sebevědomí a sebepoznání.
- Mnoho studentů pociťuje touhu pomáhat druhým a přispívat společnosti. Dobrovolnictví jim poskytuje příležitost aktivně se angažovat a měnit životy lidí nebo prostředí kolem nich. Cítí se motivováni tím, že mohou být součástí pozitivních změn ve světě.
- Profesní příležitosti: Studenti si často uvědomují, že dobrovolnická činnost může mít pozitivní vliv na jejich budoucí kariéru. Zapojení

do dobrovolnických projektů umožňuje studentům získat praktické zkušenosti, které jsou hodnotné pro jejich profesní růst. Tímto způsobem si mohou budovat povědomí o svých schopnostech a také si rozšířit síť kontaktů.

- **Společenská angažovanost:** Studenti často cítí potřebu být aktivními a angažovanými členy společnosti. Dobrovolnictví jim poskytuje platformu, kde mohou projevit svou společenskou odpovědnost a využít své schopnosti a energii k řešení sociálních problémů a výzev.
- Dobrovolnictví umožňuje studentům se setkat s různorodými lidmi, kulturami a životními příběhy. Tímto způsobem si mohou rozšířit své pohledy na svět a získat nové perspektivy. Dobrovolnictví je pro ně příležitostí k otevření se novým zkušenostem a porozumění rozmanitosti lidí.

PŘEKÁŽKY V DOBROVOLNICKÉ ČINNOSTI

Překážky v dobrovolnické činnosti mohou být různé a mohou se lišit v závislosti na kontextu a individuálních okolnostech. Níže uvádíme několik častých překážek, se kterými se můžeme setkat:

- **Nedostatek času:** Studenti vysokých škol často mají náročný studijní program a další závazky, jako jsou práce či rodinné povinnosti. Nedostatek času může být překážkou pro dobrovolnickou činnost, zejména pokud vyžaduje pravidelnou a značnou investici času.
- **Nedostatek finančních prostředků:** Některé dobrovolnické aktivity mohou vyžadovat finanční prostředky na dopravu, ubytování nebo další náklady spojené s účastí. Někteří studenti se nebudou schopni účastnit dobrovolnických aktivit, protože nemají dostatek financí.

- **Nedostatek informací:** Studenti mohou mít omezený přehled o dostupných dobrovolnických možnostech a organizacích. Nedostatek informací o dobrovolnických projektech, termínech a kontaktech může bránit studentům v jejich účasti.
- **Nízká motivace:** Někteří studenti se mohou necítit dostatečně motivováni nebo angažovaní, aby realizovali dobrovolnické aktivity. Mohou mít jiné zájmy nebo pocit, že dobrovolnictví nepřináší dostatečnou výhodu nebo přínos.
- **Organizační a administrativní překážky:** Někdy může být obtížné najít vhodnou organizaci, která odpovídá zájmům a hodnotám studenta. Také mohou být přítomny administrativní bariéry, jako je nutnost vyplnit mnoho formulářů nebo absolvovat školení před začátkem dobrovolnické činnosti.
- **Nedostatek podpory a uznání:** Nedostatek podpory ze strany vysokých škol, rodiny nebo společnosti obecně může odradit studenty od dobrovolnické činnosti. Pokud nedostanou uznání za svou práci nebo pocit, že je jejich úsilí oceněno, mohou ztratit motivaci a zájem.

PŘÍNOSY DOBROVOLNICKÉ ČINNOSTI PRO STUDENTY

Dobrovolnická činnost přináší studentům vysokých škol mnoho přínosů, které ovlivňují jejich osobní a profesní rozvoj. Níže uvádíme několik hlavních přínosů dobrovolnictví pro studenty:

- **Rozvoj dovedností a zkušeností:** Dobrovolnická činnost umožňuje studentům rozvíjet širokou škálu dovedností, které jsou důležité jak v jejich osobním, tak profesním životě. Patří sem komunikační schopnosti, týmová spolupráce, řešení problémů, vedení a organizační dovednosti. Praxe získaná při dobrovolnictví může poskytnout cenné zkušenosti, které studenti mohou uplatnit ve svých budoucích kariérách.

- **Výhody pro budoucí kariéru:** Dobrovolnická činnost může mít pozitivní dopad na budoucí kariéru studentů. Při hodnocení uchazečů o zaměstnání se často ocení dobrovolnické zkušenosti, které svědčí o angažovanosti, motivaci a schopnosti pracovat v týmu. Dobrovolnictví také umožňuje studentům zkoušet a objevovat různé oblasti a odvětví, která by je mohla zajímat pro jejich budoucí profesní dráhu.
- **Osobní růst a sebepoznání:** Dobrovolnická činnost umožňuje studentům lépe porozumět sobě samým, svým hodnotám a zájmům. Při dobrovolnických aktivitách se setkávají s různorodými lidmi a situacemi, což jim umožňuje rozšířit své pohledy a získat nové perspektivy. Dobrovolnictví také přispívá k rozvoji empatie, soucitu a sociálního povědomí.
- **Síť kontaktů a budování vztahů:** Dobrovolnická činnost poskytuje studentům příležitost navazovat nové vztahy a budovat síť kontaktů. Spolupráce s ostatními dobrovolníky, organizacemi a komunitami umožňuje studentům rozšířit své sociální sítě a navázat cenné vztahy pro budoucí spolupráci a profesní kontakty.
- **Společenská angažovanost a sociální odpovědnost:** Dobrovolnictví posiluje pocit společenské angažovanosti a odpovědnosti studentů vůči své komunitě a společnosti. Studenti se stávají aktivními účastníky veřejného života a mají příležitost přispívat k řešení sociálních, ekonomických a environmentálních problémů.

Tyto přínosy dobrovolnické činnosti pro studenty vysokých škol potvrzují její důležitou roli jako prostředku osobního a profesního rozvoje, který může mít dlouhodobý vliv na jejich životy.

Názory studentů na zařazení dobrovolnických praxí do studijních plánů a jejich doporučení přináší Kucharská, A. a kol. (2022)⁹. Studenti pedagogické fakulty doporučují, aby dobrovolnické aktivity byly součástí volitelného nebo povinně volitelného předmětu. Dále doporučují vztahovat dobrovolnictví k studovanému oboru s konkretizací činností. Nejvíce preferují ukončovat předmět v podobě zápočtu za reflektivní seminář s aktivní účastí a referencí každého zapsaného studenta v předmětu, případně s doplňujícími zpracovanými úkoly (portfolio). Studenti navrhnou propagovat dobrovolnické aktivity formou seminářů nebo besed k možnostem dobrovolnictví i s příběhy dobrovolníků.

---

9 Kucharská, A., Laufková, V., Kadrnožková, M., & Šťastný, V. (2022). Dobrovolnictví jako prostředek edukace v pomáhajících profesích. *DIAGNOSTIKA A PORADENSTVÍ V POMÁHAJÍCÍCH PROFESÍCH*, 6(1), 6–26. <https://doi.org/10.58743/dap2022vol6no1.296>

Institucionální podpora dobrovolnictví

Uznávání dobrovolnictví na vysokých školách významně ovlivňuje nastavení institucionální podpory. Identifikovali jsme následující formy:

- **ukotvení dobrovolnictví v strategických dokumentech univerzity,**
- **zapojení se do mezinárodních univerzitních konsorcií a projektů,**
- **založení a systémová podpora univerzitního dobrovolnického centra,**
- **podpora akademiků při zavádění inovativních vzdělávacích strategií do výuky – např. Service-Learning nebo v rámci rozvoje pedagogických kompetencí,**
- **propagace dobrovolnictví.**

UKOTVENÍ PODPORY DOBROVOLNICTVÍ V STRATEGICKÝCH DOKUMENTECH UNIVERZITY

Pro institucionální podporu dobrovolnictví (obecněji studentské angažovanosti) je důležité ukotvení ve strategických dokumentech univerzity.

V současnosti je dobrovolnictví vnímáno zejména jako součást třetí role univerzity.

Příklad:

Zásadním pro rozvoj třetí role univerzity je *Strategický záměr Univerzity Palackého v Olomouci 2021+¹⁰*. Jednou z priorit UP je *Zdravá, společensky odpovědná a udržitelná univerzita. V rámci cíle 6 „Systematizace nástrojů třetí role“* univerzita rozvíjí spolupráci v posledních letech zejména s Olomouckým krajem.

Univerzita Palackého si uvědomuje svou odpovědnost vůči společnosti a životnímu prostředí, proto se rozhodla zaměřit na udržitelný rozvoj a šířit jeho principy na univerzitě a mezi veřejnost. Chtěla by toho dosáhnout prostřednictvím inovací, které posilují společenskou odpovědnost a podporují environmentálně příznivé chování, větším zaměřením výzkumu na tuto oblast a vzděláváním v této oblasti. Univerzita Palackého zpracovala *Strategii udržitelného rozvoje¹¹*, která stanovuje základní koncepci a východiska v hlavních oblastech života univerzity a vychází z *Cílů udržitelného rozvoje OSN¹²* a ze *Strategického záměru Univerzity Palackého v Olomouci 2021+¹³*.

ZAPOJENÍ SE DO MEZINÁRODNÍCH UNIVERZITNÍCH KONSORCIÍ A PROJEKTŮ

Od evropských univerzit se očekává, že ve spolupráci se svými vnitrostátními orgány budou usilovat o naplnění cílů Evropského vzdělávacího prostoru, jako je mnohojazyčnost, automatické uznávání akademických kvalifikací a studijních pobytů v zahraničí nebo používání Evropského průkazu studenta, a také o naplnění klíčových závazků boložského procesu. Vláda České republiky v této oblasti garantuje dohled a finanční podporu aliancím evropských univerzit a zapojuje se do přeorientování grantů na podporu internacionalizace směrem k upřednostnění tohoto evropského strategického partnerství.

10 https://strategie.upol.cz/fileadmin/userdata/cm/strategie/doc/sz/SZ_2021__UP.pdf

11 https://udrzitelna.upol.cz/fileadmin/userdata/cm/Udrzitelna_univerzita/Strategie-udrzitelnosti-UP.pdf

12 <https://osn.cz/osn/hlavni-temata/cile-udrzitelneho-rozvoje-sdgs>

13 https://strategie.upol.cz/fileadmin/userdata/cm/strategie/doc/sz/SZ_2021__UP.pdf

Jedním z příkladů je **Aliance Aurora**, která vznikla v roce 2016 v rámci iniciativy **European University**¹⁴. Členské univerzity se spolu s přidruženými univerzitami Aliance Aurora výrazně angažují v oblasti sociálního dopadu a zapojení komunit v regionu. Dále se intenzivně zaměřují na výzkum a zároveň věnují velkou pozornost tématům udržitelného rozvoje a dalším aktuálním otázkám současné společnosti včetně klimatických změn či digitalizace. Cílem projektu, který financuje Evropská komise, je inspirovat univerzity napříč kontinentem, aby se společně podílely na vzdělávání, které přispěje k rozvoji společenské prosperity a bude mít reálný pozitivní dopad (nejen) na regiony, v nichž univerzity působí.

V rámci **projektu** se stejným názvem AURORA¹⁵ (který realizuje Aliance Aurora) je jedním z hlavních cílů vybavit studenty kompetencemi, díky kterým dokážou čelit společenským výzvám jako aktéři společenské změny. Naplnění tohoto cíle podporuje klíčová aktivita projektu s názvem Aurora Service Learning Programme (SLP).

ERASMUS+ KA2 STRATEGICKÁ PARTNERSTVÍ

Pro institucionální podporu dobrovolnictví, uznávání studentské angažovanosti, implementaci Service-Learningu apod. je výhodné využít existující programy Evropské unie, zejména Erasmus+.

Uvádíme některé konkrétní projekty, kterých se zúčastnily zapojené vysoké školy:

S.T.E.P.¹⁶ – projekt byl zaměřen na uznávání a oceňování angažovanosti studentů v Evropě,

---

14 <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/european-universities-initiative>

15 <https://aurora.upol.cz/czech>

16 <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2018-1-FR01-KA203-047985>

SLIHE¹⁷ – cílem projektu bylo podpořit implementaci strategie Service-Learning na vysokých školách,

UNICOMM¹⁸ – probíhající projekt zaměřený na podporu angažovanosti studentů při vytváření komunity na univerzitách,

TALC_me!¹⁹ – projekt byl orientovaný na zaměstnatelnost studujících humanitních oborů.

UNIVERZITNÍ DOBROVOLNICKÁ CENTRA

Univerzity disponují obrovským lidským potenciálem. Desetitisíce mladých lidí – studentů a další tisíce zaměstnanců – přispívají k rozvoji regionu i celé země. Potenciál k dobrovolnictví je masivní.

Z perspektivy managementu dobrovolníků je pak výzvou pro vedení univerzit efektivně tento potenciál využívat ve prospěch studentů, univerzity i regionálního rozvoje. V zahraničí proto vznikají různé organizační struktury zajišťující naplňování třetí role univerzity podporou dobrovolnictví, např.

- univerzitní dobrovolnické centrum,
- oddělení služeb komunitě (community service department),
- studentské unie.

V České republice postupně vznikají univerzitní dobrovolnická centra:

- Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého (2016)
- Dobrovolnické centrum Masarykovy univerzity MUNI POMÁHÁ (2020)
- Dobrovolnické centrum Ostravské univerzity (2022)
- Dobrovolnické centrum Univerzity Karlovy (2023).

---

17 <http://www.slihe.eu>

18 <https://wolontariat.uw.edu.pl/unicomm>

19 <https://www.talcme.uni-mainz.de>

Univerzity tak reagovaly na akutní společenskou potřebu pomoci během první vlny globální pandemie covid-19 a na druhé straně masivní vlnu solidarity studentů, kteří chtěli přispět k řešení krize. Prakticky ze dne na den se v podstatě každá vysoká škola v České republice zabývala otázkou, jak účinně pomoci a efektivně využít iniciativu a nápady studentů.

Zřizování dobrovolnických center na vysokých školách může mít mnoho výhod, které přinášejí prospěch univerzitě, studentům a společnosti.

Výhody pro studenty:

- **Vyjádření sociálního citění studentů a zaměstnanců univerzity:** Dobrovolnická činnost pomáhá studentům a zaměstnancům vyjádřit a vnímat potřeby svého okolí a společnosti. To vede k posílení jejich schopnosti soucitu a ochoty se zapojit do aktivit, které mají pozitivní dopad na společnost.
- **Rozvoj osobnostních dovedností studentů:** Dobrovolnické aktivity umožňují studentům rozvíjet komunikační dovednosti, týmovou spolupráci, řešení problémů a empatii. Tyto dovednosti jsou klíčové pro úspěch nejen během studií, ale i v budoucím profesním životě.
- **Rozšíření vzdělávacího zážitku:** Dobrovolnické aktivity mohou být začleněny do výuky a studijního plánu. To umožňuje studentům prakticky aplikovat teoretické znalosti, což zvyšuje hodnotu jejich vzdělání a připravuje je na reálné výzvy.
- **Inspirace a motivace pro studenty:** Dobrovolnické aktivity mohou studentům poskytnout smysluplný způsob, jak trávit svůj volný čas. Vědomí toho, že mohou pozitivně ovlivnit životy druhých, může sloužit jako zdroj inspirace a motivace.
- **Rozvoj leadershipu a manažerských schopností:** Někteří studenti mohou získat zkušenosti s řízením dobrovolnických týmů a projektů. Tímto způsobem se mohou rozvíjet v oblasti leadershipu, plánování a organizace.

- **Rozšiřování sítě kontaktů:** Studenti mohou při dobrovolnických aktivitách navazovat kontakty s lidmi z různých oblastí a profesí, což jim může otevřít nové příležitosti pro budoucí kariéru.

Výhody pro univerzity:

- **Rozvoj partnerství mezi univerzitou a společenskou praxí:** Dobrovolnická centra vytvářejí most mezi vysokou školou a dalšími sociálními aktéry. Tímto způsobem škola ukazuje, že jí záleží na širším kontextu a má zájem podílet se i na řešení místních a regionálních problémů.
- **Zlepšení pověsti školy:** Vysoké školy se často posuzují podle svého přínosu pro společnost. Zřizování dobrovolnických center ukazuje, že škola se snaží být aktivním a prospěšným členem komunity, což může pozitivně ovlivnit její pověst.
- **Vytváření dlouhodobých vztahů s absolventy:** Studenti, kteří se zapojí do dobrovolnických aktivit během studií, se mohou v budoucnu stát aktivními absolventy, kteří jsou ochotni podporovat a spolupracovat se svou alma mater.
- **Prevence neúspěšnosti studentů/předčasného ukončení studia:** zapojení studentů do konkrétních dobrovolnických aktivit je může povzbudit, podpořit jejich identifikaci se školou. Studentům – dobrovolníkům je často přímo nabídnuta další podpora, např. supervize, koučink, mentoring nebo poradenství.
- **Koordinace dobrovolnických a další aktivit (dárcovství, organizace veřejných sbírek apod.) na univerzitě:** dobrovolnické centrum přispívá k synergii a efektivitě projevů solidarity a současně generuje nové způsoby a aktivity naplňující poslání univerzity. Důležitou součástí podpory dobrovolnictví je i péče o studující – dobrovolníky a jejich psychickou pohodu.

Výhody pro akademické pracovníky:

Smysluplné implementování dobrovolnických aktivit studentů do vzdělávání a učení klade určité nároky a požadavky na pedagogické kompetence vysokoškolského pedagoga. V rámci přípravy daného předmětu řeší nejen didaktické otázky (jak nastavit cíle a výstupy předmětu, jak hodnotit jejich naplnění apod.), ale i organizační otázky (bezpečnost studentů, pojištění, komunikaci s organizacemi, základní zaškolení studenta apod.). Dobrovolnické centrum mu může pomoci zodpovědět některé tyto otázky, a tak nastavit předmět. Spolupráce s dobrovolnickým centrem může být zaměřena např. takto:

- **Nabídka vhodných organizací/dobrovolnických příležitosti:** Dobrovolnické centrum univerzity může vyučujícím konkrétních předmětů/garantům studijních programů nabídnout vhodné a zejména prověřené organizace, které hledají dobrovolníky.
- **Příprava na výkon dobrovolnické aktivity:** pracovníci dobrovolnického centra komunikují s každým potenciálním dobrovolníkem; poskytují základní informace o dané dobrovolnické příležitosti a organizaci; informují studenta o právech a povinnostech dobrovolníka; jak bude probíhat zaškolení v organizaci apod.
- **Komunikace s organizacemi:** pro efektivní zapojení studentů do dobrovolnických aktivit je nutné být v kontaktu s danou organizací;
- **Monitorování a komunikace se studentem v organizaci:** je důležité, aby měl student možnost obrátit se ještě na jinou nezávislou osobu (mimo vyučujícího) v případě potřeby; v některých případech je důležité věnovat dobrovolníkovi další čas, např. řešení konfliktních situací;
- **Hodnocení dobrovolníka, včetně potvrzení o dobrovolnické činnosti**
- **Oceňování dobrovolníků:** často studenti odpracují jako dobrovolníci desítky až stovky hodin, které v žádném případě nemohou být uznány v rámci plnění studijních povinností, a studenti si to ani

nepřejí. Je ale důležité všimnout si jich a ocenit je. Vedení univerzit právě ve spolupráci s dobrovolnickým centrem organizuje různé formy a způsoby oceňování dobrovolnické práce studentů.

- **Péče o dobrovolníky:** dobrovolnické centrum organizuje různé aktivity a činnosti přispívající k životní pohodě dobrovolníků – studentů.
- **Propagace a zviditelňování dobrovolnictví na univerzitě:** dobrovolnická centra významně přispívají k zviditelňování dobrovolnictví ve společnosti, ale i konkrétně k významu dobrovolnictví studentů a akademických pracovníků.
- **Zviditelňování občanské angažovanosti akademických pracovníků:** Ještě stále se věnuje málo pozornosti uznávání společenské angažovanosti vysokoškolských pedagogů, kteří věnují nad rámec svých povinností čas a energii různým aktivitám jako dobrovolníci nebo motivují a podporují studenty v těchto aktivitách.
- **Sítování a spolupráce:** akademický pracovník může najít nové partnery (a to i v zahraničí); zrealizovat exkurzi, stáž pro studenty nebo mobilitu; využít různé grantové a další možnosti finanční podpory svých pedagogických a výzkumných aktivit apod.

Vzdělávání pro dobrovolníky i pedagogické pracovníky: dobrovolnická centra organizují různé vzdělávací aktivity pro studenty, ale i pracovníky univerzity. Akademičtí pracovníci jsou často zváni ke spolupráci jako lektori. Někdy ale i samotní akademičtí pracovníci mají zájem rozšířit své poznání o témata související s managementem dobrovolnictví nebo studentskou angažovaností apod. či získat inspiraci.

Příklad – spolupráce Dobrovolnického centra MUNI POMÁHÁ a Pedagogické fakulty MUNI

Aplikace MUNI POMÁHÁ jako nástroj pro správu praxí individuálního doučování:

Dobrovolnické centrum MUNI POMÁHÁ poskytlo webovou verzi aplikace a její administrátorské rozhraní pro správu praxí individuálního doučování pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Webová verze aplikace je upravená pro potřeby Pedagogické fakulty MUNI a studenti si v ní vybírají klienty na doučování podobně jako dobrovolníci své dobrovolnické příležitosti v MUNI POMÁHÁ. Administrátorské rozhraní je tedy databáze klientů žádajících o pomoc s doučováním. Žádosti o doučování se na začátku každého semestru aktualizují. Dobrovolnické centrum MUNI POMÁHÁ zde vystupuje jako prostředník pro konzultace k využívání aplikace další stranou a zároveň koordinuje vývoj a úpravy aplikace a komunikuje s vývojovým týmem na Ústavu výpočetní techniky Masarykovy univerzity, který vývoj aplikace zaštiťuje.

Díky této mnohovrstevné spolupráci napříč jednotlivými součástmi univerzity se informuje nejen o možnostech využití aplikace pro jiné způsoby, ale také napomáhá k propagaci dobrovolnictví na univerzitě a informuje o dalších významných společensky prospěšných aktivitách, které naplňují třetí roli univerzity.

Aplikace je uživatelsky velmi přívětivá, na informačních schůzkách koordinátorka předmětu studujícím funkčnost přesně vysvětluje. Doučující studenti si mohou v aplikaci vybírat dle různých preferencí, například si filtrují lokalitu, věk dětí, navštěvovanou třídu, formu doučování, ale i daný obor či předmět. Citlivé údaje o dané rodině se studujícím zobrazují až v případě přihlášení ke konkrétní žádosti o doučování a schválení souhlasu o mlčenlivosti. Velkou výhodou spolupráce s MUNI POMÁHÁ je i možnost sdílení žádostí o doučování napříč aplikacemi. Dochází tedy k vzájemnému sdílení dlouhodobě neobsazené žádosti a zvyšuje se pravděpodobnost, že se některý student přihlásí. V této databázi je každý semestr více než 500 rodin, které mají zájem o doučování. Z této databáze žádostí o doučování si vybírá každý semestr povinně svoji praxi asi 300–350 prezenčních studentů. Kombinovaní studenti si

svoji praxi v individuálním doučování mohou plnit jinak, tuto příležitost využije pouze hrstka (10–15 studentů za semestr). Studenti, kteří si zapíší volitelný dobrovolnický předmět Doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, využívají stejnou databázi k výběru konkrétní rodiny k doučování.

Velmi častá praxe je, že si student praxi splní během jednoho semestru, ale u rodiny zůstává i po čas druhého a pokračuje na čistě dobrovolnické bázi z důvodu blízkého vztahu s doučovaným dítětem.

Letní škola doučování

Letní škola doučování pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí vznikla s cílem zmiřňovat rozdíly ve vzdělávání způsobené především distanční výukou během pandemie covid-19. Na jejím vzniku se podílelo i několik zaměstnanců z různých fakult MUNI, kteří cítili potřebu přispívat ke zmiřňování sociálních rozdílů ve společnosti. Mnoho z nich se aktivně podílelo na několika ročnících. Na organizaci dobrovolnické centrum pravidelně spolupracuje s Katedrou sociální pedagogiky Pedagogické fakulty MUNI, díky čemuž se v průběhu let rozvinula velmi úzká spolupráce.

V roce 2023 proběhl již třetí ročník. Cílovou skupinou jsou děti navštěvující 1. stupeň ZŠ, jde především o děti ze sociálně znevýhodněného prostředí (dětí samoživitelů, děti z pěstounských rodin, silně zastoupeny jsou i děti s odlišným mateřským jazykem). V rámci této aktivity, která probíhá ve dvoutýdenní turnusech, máme zajištěné pro děti i dobrovolníky potřebné materiály, metodickou podporu, celodenní stravu a pitný režim, ale i veškeré pomůcky na hry a aktivity mimo výuku. Na letní škole se setkáváme s dobrovolníky napříč fakultami, nejsou to tedy primárně jen studenti pedagogického zaměření. Během tří let se z letní školy stal pravidelný a velmi oblíbený dobrovolnický program, který plánujeme zachovat i v budoucnu.

Skupinové doučování Klubík

Z důvodu velkého zájmu o doučování pro žáky druhého stupně se dobrovolnické centrum MUNI POMÁHÁ a Katedra sociální pedagogiky Pedagogické fakulty MUNI rozhodly zřídit doučovatelský kroužek Klubík. Do této aktivity byli přizváni opět dobrovolníci, ale i studenti, kteří si tak plní svoji povinnou praxi. Spojuje je chuť pomáhat dětem v jejich cestě za vzděláním. O Klubík byl z řad studentů velký zájem, z čehož máme obrovskou radost. Klubík se koná v průběhu semestru (mimo zkouškové) vždy jedno odpoledne (14–17 hodin) v týdnu na Pedagogické fakultě MUNI. Je určen pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí z druhého stupně ZŠ. Tento rok se budeme více zaměřovat a podporovat žáky 9. tříd v jejich přípravě na přijímací zkoušky.

SERVICE-LEARNING

Ve vztahu k uznávání dobrovolnictví ve formálním vzdělávání považujeme za jednu z možných cest, jak dobrovolnictví smysluplně zakomponovat do vzdělávání, právě vyučovací a učící se strategii Service-Learning (učení se službou).

Inspirován progresivním hnutím v oblasti pedagogiky vedeným J. Deweyem (1910) je Service-Learning obecně popisován jako vyvážený způsob experimentálního učení, který obsahuje jak zaměření na službu poskytovanou komunitě, tak proces učení, které v rámci této služby probíhá. (Furco, 2011).

Service-Learning staví na tradici dobrovolnictví a podílí se na vzdělávání studentů s pomocí jejich zapojení do „akce.“ Metoda přináší významně odlišný model výuky, který se odklání od tradičního modelu přednášek a zaměření se na obsah, jenž je ukotven v anotaci předmětu.

Vychází z myšlenky, že učení je procesem neustálého přehodnocování zkušeností a je příkladem trvalé kontinuity mezi zkušenostmi a znalostmi. Zprostředkovává studentům osobní zkušenost, ale zároveň je provází procesem poznání a pochopení, čímž činí proces učení velmi

přirozeným a současně umožňuje, aby studenti přispěli nějakým smysluplným způsobem k životu komunity. **Dobrovolnictví – služba komunitě je vnímáno jako součást učící se zkušenosti.** Studenti mají příležitost reagovat na konkrétní potřeby vybrané komunity vlastním projektem/aktivitou. Při přípravě a pak i realizaci vždy zjistí, že poměrně dost času odpracují nad rámec požadovaného rozsahu předmětu. Zažijí tedy i roli dobrovolníka v praxi, což jim mimo jiné může v budoucnu pomoci při práci s dobrovolníky.

S cílem propagovat Service-Learning v terciárním vzdělávání a posilovat relevantní akademické aktivity vznikla **European Association of Service-Learning in Higher Education (EASLHE)**²⁰. Na webovém portálu asociace je možné vyhledat množství různých zdrojů: zkušenosti, příklady dobré praxe, publikace, mapu zemí, ve kterých je SL implementován apod.

Příklad:

Katedra křesťanské sociální práce na Cyrilometodějské teologické fakultě realizuje Service-Learning od r. 2017. Výraznou podporou celého procesu při zavádění Service-Learningu byly projekty SLIHE²¹ a podpora v rámci Aliance AURORA²². V navazujícím magisterském programu Sociální práce s rodinou bylo doposud realizováno sedm Service-Learningových projektů. Zkušenosti a data z realizace projektů posloužily jako inspirace a materiál také pro několik diplomových prací.

---

20 <https://www.eoslhe.eu/easlhe>

21 <http://www.slihe.eu>

22 <https://aurora.upol.cz/czech>

Formální uznávání dobrovolnictví

Významná forma uznávání dobrovolnických aktivit studentů je **formální uznávání**, tj. v rámci akreditovaných programů. V další části metodiky přinášíme konkrétní příklady předmětů, které jsme získali v rámci analýzy současného stavu na zapojených vysokých školách.

Bylo identifikováno několik možností uchopení uznávání dobrovolnictví ve studijních programech:

- **Dobrovolnictví jako projev solidarity bez vazby na zaměření studia v rámci volitelných předmětů** – studenti si volí, často navrhnou a vždy reflektují svou dobrovolnickou činnost. Bylo zjištěno, že každá do projektu zapojená vysoká škola vytvořila na jednotlivých fakultách takto zaměřený předmět v reakci na pandemii covid-19 a poptávku po studentech – dobrovolnících. Tyto předměty tak umožnily studentům ocenění části jejich dobrovolnické práce (často studenti odpracovali stovky hodin; zpravidla jim v rámci předmětu bylo uznáno 25–40 hodin).
- **Dobrovolnictví jako součást profesního rozvoje – rozvoje odborných kompetencí v rámci odborné praxe** nejčastěji studijních programů učitelství, speciální pedagogiky, sociální pedagogiky, sociální práce, psychologie, ergoterapie, zdravotnických oborů; studijní programy kateder cizích jazyků nebo i bohemistiky byly vytvořené předměty umožňující studentům uznat tematicky s oborem svázané dobrovolnictví.

- **Dobrovolnictví jako součást profesního rozvoje – rozvoje odborných kompetencí v rámci dalších předmětů zaměřených na rozvoj odborných dovedností** (kompetencí). V těchto předmětech je dobrovolnická aktivita studentů jen dílčí, často alternativní možnost pro ukončení předmětu (v podobě vlastního projektu nebo krátkodobého zapojení se do dobrovolnické aktivity). V části identifikovaných předmětů jde o plnění služby komunitě výkonem konkrétní odborné aktivity pod vedením pedagogů a mentorů (např. Studentská právní poradna, Právo pro každého) s tím, že dobrovolnická práce často není ohodnocena kredity.
- **Dobrovolnictví jako nástroj sociální změny v rámci předmětů podporujících rozvoj kompetencí studenta se zaměřením sociální změny**, např. Service-Learning, Sport pro rozvoj, Divadlo utlačovaných.

Z analýzy vyplynula důležitost požadavků na zakončení předmětů a význam spolupráce s komunitními partnery.

Požadavky na zakončení předmětu

Ve volitelných předmětech, které jsou primárně zaměřené na výkon dobrovolnické činnosti (časté označení Dobrovolnictví, Dobrovolnická praxe apod.), mají studenti příležitost v rámci kolokvia nebo semináře společně reflektovat dobrovolnickou zkušenost a její přínosy pro osobní a profesní rozvoj. Až na výjimky je očekávané potvrzení o výkonu dobrovolnické činnosti.

V ostatních předmětech, v rámci kterých je dobrovolnická aktivita alternativou k seminární práci nebo jinému typu výstupu, je vyžadován konkrétní počet hodin, a to v rozmezí: 25 hodin = 1 nebo 2 kredity až po 40 hodin (3–4 kredity). Doporučovaný počet hodin (v rámci mezinárodních projektů) je 25 hodin dobrovolnické aktivity = 1 kredit.

Je důležité připomenout, **že jde o volitelné nebo povinně volitelné předměty**. Student si tedy tyto předměty svobodně a cíleně volí podle zveřejněné anotace.

Analýza ukázala, že existují i předměty, v rámci kterých se do kreditové zátěže nepočítají hodiny aktivity, která naplňuje podstatu dobrovolnictví – typicky jde o hodiny odpracované na studentském projektu např. v rámci předmětů založených na strategii Service-Learning.

Spolupráce s komunitními partnery

Jednotlivé katedry a fakulty mají navázanou spolupráci s různými organizacemi, často v souvislosti se zajištěním odborné praxe. Častým partnerem jsou neziskové organizace, působící zejména v oblasti práce s mládeží, sociálních služeb, ekologie či sportu. Podle zaměření pak mají fakulty spolupráci např. se školami a školskými zařízeními, poskytovateli zdravotnických a sociálních služeb, humanitárními organizacemi, nadačními fondy apod.

V rámci podmínek je až na výjimky vyžadováno potvrzení o výkonu dobrovolnické činnosti a hodnocení praxe.

PŘÍPRAVA NA FORMÁLNÍ UZNÁVÁNÍ DOBROVOLNICTVÍ

V rámci přípravy formálního uznávání dobrovolnictví v akreditovaných SP nabízíme pro inspiraci otázky, které by měly být diskutovány.

Otázky týkající se vymezení a charakteru dobrovolnictví:

- Jak vymežit dobrovolnictví pro potřeby uznávání v studijních programech?
- Které typy a formy dobrovolnictví mají být uznávány ve vysokoškolském vzdělávání?
- Jaký má smysl a přínos pro studenty, školu a společnost, když budou mít uznanou dobrovolnickou zkušenost v různých oblastech nesouvisejících s profilem absolventa programu?
- V jakých oblastech se studenti nejčastěji uplatňují jako dobrovolníci?
- Jaké činnosti studenti vykonávají jako dobrovolníci?
- Jaký je názor studentů na uznávání dobrovolnictví ve studijních programech?
- Jak zajistit rovný přístup pro studenty, když někteří principiálně nesouhlasí s myšlenkou „kredity za dobrovolnictví“?

Otázky svázané s akreditací studijních programů:

- Jaké kompetence si mohou studenti rozvinout dobrovolnickou činností?
- Jak dobrovolnická činnost studentů přispívá k výstupům učení?
- Uznávat výkon dobrovolnictví bez vazby na profil absolventa?
- Co brání v uznávání určitého počtu dobrovolnických hodin za součást praxe?
- Jak je možné odůvodnit před regulátorem uznání určitého počtu dobrovolnických hodin za součást praxe?
- Jaký je minimální a maximální počet hodin dobrovolnické činnosti, který lze uznat, a za jaký počet kreditů?

Další otázky:

- Jak studentům zajistit dostatek kvalitních dobrovolnických příležitostí?
- V čem a jak spolupracovat s organizacemi při zapojování studentů do dobrovolnických aktivit?
- Jak je řešeno pojištění studentů, kteří budou v rámci předmětů „vyslání“, aby dobrovolnický pracovali?
- Jak prakticky postupovat ohledně potvrzení dobrovolnické činnosti?

Příklady dobré praxe formálního uznávání dobrovolnictví

V této části metodiky uvádíme vybrané konkrétní příklady předmětů, které poskytly do projektu zapojené vysoké školy. Považujeme je za příklady dobré praxe, které mohou sloužit jako inspirace. Vytvořili jsme jednoduchou šablonu se záměrem sjednotit popisy předmětů.

Vybrali jsme jen několik příkladů, které reprezentují v rámci do projektu zapojených škol unikátní předměty a způsoby uznávání dobrovolnictví. Ukazují, jak je možné uznat neformální vzdělávání získané dobrovolnickou aktivitou ve studijních programech a současně jak je možné systematicky podporovat studenty v dobrovolnictví, jakožto formě občanské participace.

Dobrovolnictví jako forma občanské participace a projev solidarity

Každá zapojená vysoká škola vytvořila volitelné předměty umožňující studentům bez ohledu na studijní program zapojit se do dobrovolnických činností.

DOBROVOLNICTVÍ

Předmět Dobrovolnictví (DOBRO_ARTS) vznikl v prvním roce covidové pandemie v roce 2020 jako odpověď na zvýšenou potřebu dobrovolníků, kteří by pomáhali izolovaným seniorům, případně byli schopni doučovat děti, které byly odkázány na online výuku. Postupem času se

kurz vyvinul do současné podoby, v níž se rozlišuje mezi studentskými odbornými stážemi, v nichž si studující zvyšují své vlastní kompetence a dovednosti (předměty stáží mají ve správě jednotlivé katedry), a dobrovolnickou činností, kterou zastřešuje celá fakulta. Právě dobrovolnická činnost naplňuje nejviditelněji humanistický étos Filozofické fakulty MUNI a třetí roli univerzity a její působení ve veřejném prostoru, neboť studující jsou vedeni k tomu, aby potřebných 40 hodin činnosti vykonali tam, kde opravdu pomáhají bližním.

Při pohledu do odevzdaných potvrzení o vykonání dobrovolnické činnosti lze konstatovat, že studující si typicky volí mezi pomocí v místě bydliště, kde jsou často zapojeni do dlouhodobých projektů (vedení oddílů mládeže, např. skaut, dobrovolní hasiči, pěvecké sbory, návštěvy v domově seniorů), nebo dobrovolnictvím v místě studia, kde mají díky specifickému městskému prostředí příležitost vyzkoušet si různé typy pomoci (doprovázení seniorů při pohybu ve městě, pomoc lidem bez domova, péče o drogově závislé či doučování dětí z rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí).

Za uplynulé tři roky prošlo předmětem již několik stovek studentů (každý semestr si jej zapisuje zhruba 80–110 studujících nejen z Filozofické fakulty MUNI), někteří se pak opakovaně vracejí a pomáhají i výrazně nad rámec vyžadovaných 40 hodin. Zároveň se jedná o nejvíce zapisovaný předmět na MUNI, který spadá do sekce dobrovolnických předmětů. Jeho zápis a absolvování je možné opakovaně.

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra filozofie
Studijní program	Předmět je otevřen studentům libovolného oboru.
Bc./Mgr.	Bc. a Mgr.
Název kurzu	DOBRO_ARTS Dobrovolnictví
Status kurzu	Volitelný
Počet ECTS	2
Krátké shrnutí kurzu	Výběr z dobrovolnické činnosti Dobrovolnického centra MUNI POMÁHÁ nebo jiné organizace.

Cíle kurzu	Cílem předmětu je seznámit studenty s fenoménem dobrovolnictví. Zohlednit relevantní dobrovolnické aktivity jako součást celkového rozvoje osobnosti nad rámec odborného profilu.
Požadavky na ukončení kurzu	40 hodin dobrovolnictví potvrzených formulářem.
Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Posluchač dokládá absolvování dobrovolnické činnosti v rozsahu min. 40 hodin prostřednictvím vyplněného formuláře (viz studijní materiály předmětu). Doporučujeme registraci předmětu až na základě dohodnuté dobrovolnické praxe, případně až po jejím úspěšném absolvování, které bude doloženo prostřednictvím formuláře
Hodnocení studentů	Zápočet
Spolupracující organizace (pokud jsou) – název	MUNI POMÁHÁ, ADRA, Charita Brno, Junák – Český skaut a řada dalších.
Způsob zapojení spolupracujících organizací	Dobrovolníci si domlouvají individuální činnost u vybrané organizace.
Hodnocení spolupracujících organizací	Od všech zapojených organizací má fakulta pozitivní zpětnou vazbu, kterou připojují přímo na formulář s potvrzením praxe. Zde je uvedeno, jak byli se vzájemnou spoluprací spokojeni. Stejně (pozitivně) hodnotí dobrovolníci i svou činnost v dané organizaci.

DOBROVOLNICTVÍ VE SPORTOVNÍCH AKTIVITÁCH

Volitelný předmět Dobrovolnictví ve sportovních aktivitách vznikl na Fakultě sportovních studií MUNI v zimním semestru 2022, jedná se tedy o relativně mladý předmět, který v této chvíli ještě nezapisuje příliš studentů. I z těchto důvodů se jeho vyučující a garanti zamýšlejí nad dalšími možnostmi, jak jeho zápis u studentů podpořit, ať už se jedná o jeho propagaci, tak propojení se studentskými spolky a iniciativami.

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Masarykova univerzita/Fakulta sportovních studií/ Katedra sportovního výkonu a diagnostiky
Studijní program	Předmět je otevřen studentům libovolného oboru.
Bc./Mgr.	Bc. a Mgr.
Název kurzu	Dobrovolnictví ve sportovních aktivitách
Status kurzu	Volitelný
Počet ECTS	2
Krátké shrnutí kurzu	Dobrovolnická pomoc při organizaci aktivit a událostí organizovaných Fakultou sportovních studií MUNI, po dohodě možno absolvovat i jiné dobrovolnické aktivity mimo Fakultu sportovních studií MUNI.
Cíle kurzu	Získat praktické zkušenosti uplatněné během dobrovolnictví na sportovní akci. Student má po absolvování kurzu zkušenost s prací na sportovní události a výpomocí při pořádání akce.
Požadavky na ukončení kurzu/ objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	40 hodin dobrovolnické aktivity, které však nemusí být splněny během jednoho semestru.

Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Aktivní účast na sportovní akci a pomoc při jejím pořádání bez finančního ohodnocení. Student musí být evidován u kontaktní osoby předmětu a být schopen doložit svou účast na sportovní události (podepsaný dokument od organizátora, fotografie, popis pracovní činnosti). Předmět je studentům zapsán dodatečně na základě rozsahu hodin absolvovaných akcí. Předmět je studentovi zapsán, pokud vypomáhal na akcích se sportovním zaměřením v rozsahu alespoň 40 hodin. V momentě zápisu předmětu je studentovi uděleno také úspěšné hodnocení (zápočet). Předmět je primárně určen pro jednorázové akce pořádané Fakultou sportovních studií MUNI. Po domluvě je možné absolvovat dobrovolnickou činnost na mimofakultních akcích, avšak pouze za předpokladu, že nemají opakující se charakter (zájmové kroužky, skaut, pionýr). Současně není možné uznat zpětně akce, které student/ka absolvoval déle než týden před jejím ohlášením.
Hodnocení studentů	Zápočet
Spolupracují organizace (pokud jsou) – název	Emilova sportovní z.s., se kterou je navázána dlouhodobá spolupráce na základě smluvních vztahů. Od roku 2023 započala spolupráce s Youth Sports Festival, s.r.o. Po časové odmlce se znovu obnovila spolupráce s Saucony Vokolo Priglu.
Způsob zapojení spolupracujících organizací	Jedná se vždy o žádost na dodání organizátorů akce, sportovních aktivit či jiné zapojení v rámci programu partnera. Fakulta sportovních studií MUNI posoudí, že daná aktivita odpovídá profilu předmětu, a studentovi ji v rámci předmětu povolí.
Hodnocení spolupracujících organizací	Spolupráce s partnery probíhá na základě smlouvy.

Dobrovolnictví jako součást rozvoje odborných kompetencí v rámci odborné praxe

ODBORNÁ PRAXE – ERGOTERAPIE

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně/Fakulta zdravotnických studií
Studijní program	Ergoterapie
Bc./Mgr.	Bc.
Název kurzu	Individuální odborná souvislá praxe II
Status kurzu	Povinný
Počet ECTS	6
Krátké shrnutí kurzu	Obsahem předmětu je samostatná praktická činnost studentů ve zdravotnických zařízeních, sociálních a rehabilitačních ústavech pod metodickým vedením zkušeného pracovníka. Cíl individuální odborné praxe spočívá v profesionální praktické přípravě na výkon povolání v provozních podmínkách. Studenti si prohloubí znalosti získané v odborných předmětech studijního programu, získávají informace a podklady pro vypracování bakalářské práce. Z hlediska dobrovolnictví bylo možné uznat praxi v případě, že student zvolil dobrovolnické aktivity v zařízení, které reflektuje klasifikaci zdravotnických či sociálních a rehabilitačních ústavů.
Cíle kurzu	Cíl individuální odborné praxe spočívá v profesionální praktické přípravě na výkon povolání v provozních podmínkách. Studenti si prohloubí znalosti získané v odborných předmětech studijního programu, získávají informace a podklady pro vypracování bakalářské práce.

<p>Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů</p>	<p>Aby bylo možné studentovi uznat dobrovolnictví ve výše zmíněných zařízeních, musí student strávit alespoň dvacet pracovních dní dobrovolničením. Této varianty je možné využít pouze jednou, protože studenti musejí střídat zařízení své praxe.</p>
<p>Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce</p>	<p>Studenti si v průběhu praxe vedou záznamy Logbook, které následně hodnotí garant a vyučující daného studijního předmětu.</p>
<p>Hodnocení spolupracujících organizací</p>	<p>Objektivní hodnocení není k dispozici, avšak v neformální zpětné vazbě byli studenti velice pozitivně hodnoceni. Výjimkou jsou samozřejmě jednotky institucí, kde pojem dobrovolnictví byl pochopen špatně a se studenty se zacházelo jako s volnou pracovní silou na nepříjemnou práci.</p>
<p>Další důležité informace</p>	<p>Příkladem je sice předmět s pořadovým číslem II, avšak studenti mohou využít této varianty i v jiné praxi, jen se musejí držet pravidla, že takto mohou plnit pouze jednu praxi za studium.</p>

DOBROVOLNICTVÍ JAKO SOUČÁST ZAHRANIČNÍ STÁŽE

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně/Pedagogická fakulta
Studijní program	Speciální pedagogika – poradenství, Sociální pedagogika, Učitelství pro 1. stupeň základní školy, Učitelství pro 1. stupeň základní školy a speciální pedagogika
Bc./Mgr.	NMgr; Mgr.
Název kurzu	Internacionalizace
Status kurzu	Povinný/povinně volitelný
Počet ECTS	5/10
Krátké shrnutí kurzu	<p>Předmět je koncipován pro rozvoj nadnárodního přesahu studentů. Studenti si v rámci daného předmětu zažijí zahraniční zkušenost, jejíž realizace je částečně v gesci samotných studentů. Jako základ zahraniční zkušenosti pro splnění předmětu je brán dlouhodobý studijní či pracovní pobyt v zahraničí. Minimální doba pro zahraniční pobyt v rámci pracovní stáže či studijního pobytu je brána doba dvou týdnů. V případě žádných či kratších zahraničních výjezdů je nutné k úspěšnému splnění kontroly studia využít dalších variant, které naplňují podstatu internacionalizace. Studenti si však mohou zvolit jakoukoliv zahraniční aktivitu, která je spojena s jejich studijním programem, tedy mohou volit dobrovolnickou činnost s cizinci, v zahraničí, dobrovolné pracovní stáže v zahraničí apod.</p>
Cíle kurzu	Cílem kurzu je rozvoj jazykových dovedností a přeshraniční zkušenost studentů.

<p>Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů</p>	<p>Studenti mohou dle jednotlivého objemu ECTS zvolit objem aktivity, kterou realizují. Pokud naplní počet hodin dobrovolnickou činností, která bude potvrzena jakoukoliv institucí, bude jim předmět uznán.</p>
<p>Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce</p>	<p>Kontrola počtu hodin realizovaných dobrovolnictvím, včetně hodnocení typu internacionalizační aktivity.</p>
<p>Hodnocení spolupracujících organizací</p>	<p>Ze zahraničních organizací bývá součástí potvrzení o dobrovolnické činnosti také shrnutí kvantity a kvality práce studentů. Právě zde máme vynikající reference na naše studenty. Pro zajímavost nejzajímavější hodnocení přišlo na studentku, která dobrovolničila v mateřské škole v Ugandě s Červeným křížem.</p>
<p>Další důležité informace</p>	<p>Studenti mají široké spektrum možností, které mohou využít, což je na jednu stranu velice benevolentní, na druhou stranu to produkuje obrovské kvantum nejasností a možných dotazů. V některých ohledech je nutné spoléhat na důvěru mezi studentem a vyučujícím studijního předmětu, protože některé instituce potvrzení odmítají vydat.</p>

SOCIÁLNÍ PRÁCE – ODBORNÁ PRAXE

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Studijní program	Sociální práce
Bc./Mgr.	Bc., kombinovaná forma
Název kurzu	KSA/OSPR 1-7
Status kurzu	KSA/OSPR 1-6 povinné, KSA/OSPR7 volitelný
Počet ECTS	4
Krátké shrnutí kurzu	Disciplína je realizována prostřednictvím praktické výuky studenta na vybraném pracovišti praxe sociální práce. Student navštíví pracoviště v rozsahu 40 hodin. Očekává se, že zde získá orientaci v problematice řešené na pracovišti, v právních normách, které práci s klienty upravují, a bude veden k aplikaci znalostí a dovedností získaných v průběhu studia při přímé práci s klientem sociální práce. Po domluvě s garantkou praxí je možné požadavky disciplíny naplnit dobrovolnickou činností na pracovišti sociálních služeb nebo poskytujícím služby sociální práce. Tato možnost je aktivně podporována.

<p>Cíle kurzu</p>	<p>Cílem praxe je:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základní orientace studenta v sociální sféře, poznání organizační, politické, legislativní a administrativní struktury služby. 2. Orientace v hlavních metodách sociální práce uplatňovaných na pracovišti. 3. Poznání standardní i „nestandardní“ klientely pracoviště. 4. Poznání systému financování poskytovaných služeb. 5. Poznání výhod a nevýhod služby, silných a slabých stránek. 6. Pozorování a podrobení konstruktivní kritice lokalizace moci v zařízení. 7. Pozorování a podrobení konstruktivní kritice nástrojů a postupů zplnomocňování klientů k participaci na rozhodování v daném zařízení. 8. Povšimnutí si typických strategií jednání sociálního pracovníka, který vede studentovi praxi. 9. Pozorování klimatu týmové (ne)spolupráce na pracovišti. 10. Poznání postavení sociálního pracovníka v multidisciplinárním týmu. 11. Podrobnější studium vybraného sociálního případu, sledování jeho geneze a zásahů supervidujícího sociálního pracovníka. 12. Návčik, naplnění a doložení vybrané kompetence sociálního pracovníka. <p>Všechny cíle je možné naplnit v režimu dobrovolnické služby. Studenti jsou vedeni k tomu, aby náplň praxe a očekávané výstupy dojednali na pracovišti předem. Cílem je sladit potřebu dosažení vzdělávacích cílů v programu sociální práce a poskytnutí služby dané organizaci a jejím klientům či uživatelům.</p>
--------------------------	---

Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	Předpokladem udělení atestace je vypracování zprávy z praktické výuky (dobrovolnické aktivity) v rozsahu přibližně 6 normostran textu a potvrzení daného pracoviště sociálních služeb či výkonu sociální práce, že student absolvoval praktickou výuku či dobrovolnickou činnost v rozsahu minimálně 40 hodin.
Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Vypracování zprávy z praktické výuky (dobrovolnické aktivity)
Hodnocení studentů	Vychází z doložené účasti na praxi a ze zhodnocení závěrečné zprávy.
Spolupracují organizace	V kombinovaném studiu studují kolegové z celé republiky, uzavíráme tak smlouvy o vykonání praxe s konkrétními organizacemi, na které dodá kontakt student. Nevyužíváme žádné formy rámcových smluv.
Způsob zapojení spolupracujících organizací	Spolupráce spočívá v poskytnutí prostoru pro vykonání praxe (dobrovolnické činnosti) studenta a vyhotovení potvrzení o tom, že student naplnil povinnou hodinovou dotaci.
Hodnocení spolupracujících organizací	Nevyžadujeme obligatorně, mnohé organizace z vlastní iniciativy hodnotí studenta a výkon jeho praktické výuky (dobrovolnické činnosti) na formuláři potvrzení o vykonání praxe.
Další důležité informace	U studentů, kteří se jako dobrovolníci angažovali již před vstupem do studia nebo jako dobrovolníci aktuálně působí, jeden předmět praktické výuky (ze šesti) „uznáváme“ v podobném režimu, jako je praxe na vlastním pracovišti. I v tomto případě ale musí student odevzdat záznam, který je hodnocen.

Dobrovolnictví jako nástroj sociální změny

PRÁCE S MARGINALIZOVANÝMI SKUPINAMI A DIVADLO UTLAČOVANÝCH

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Katedra Aplikovaných sociálních věd
Studijní program	Studia občanské společnosti
Bc./Mgr.	Bc. a Mgr.
Název kurzu	Práce s marginalizovanými skupinami a divadlo utlačovaných
Status kurzu	Volitelný
Počet ECTS	3
Krátké shrnutí kurzu	<p>Divadlo utlačovaných je metodou, která využívá divadelních postupů pro zkoumání, prezentaci a společného hledání řešení zvoleného problému. Cílem semináře je naučit studenty tuto techniku použít a reflektovat. Základem divadla utlačovaných je práce ve skupině a výstupem je krátké divadelní představení (cca 15 minut) spojené se vtažením publika do hry (cca 60 minut). Divadlo utlačovaných je jednou z metod práce s marginalizovanými skupinami, s nimiž se tímto způsobem studenti také seznámí. Dále se studenti seznámí s výzkumnými technikami vhodnými pro práci s marginalizovanými skupinami. Kurz probíhá blokově. Témata: 1) Práce s tělem 2) Práce s dynamikou obět – útočník – zachránce 3) Příprava představení 4) Práce s marginalizovanými skupinami a výzkum</p>

Cíle kurzu	Cílem semináře je naučit studenty použít metodu a reflektovat její použití v práci s marginalizovanými skupinami i přínosy ve vztahu k osobnímu a profesnímu rozvoji. Cílem na úrovni seberozvoje je zvýšit schopnost reagovat v zátěžových situacích, poznat útlakovou dynamiku a dokázat z ní vyjít.
Požadavky na ukončení kurzu/ objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	Absolvování blokového sebezkušenostního kurzu v rozsahu 48 hodin. Cílem hodnocení není jevištní prezentace vytvořeného představení – studenti tedy dostávají atestaci bez ohledu na jevištní formát zpracovávané látky. Aspekt dobrovolnictví se projevuje na dvou úrovních: <ul style="list-style-type: none"> • formálně – zatímco běžný kurz trvá 24 hodin kontaktní výuky, v divadle utlačovaných pracujeme minimálně 48 hodin v rámci kontaktní výuky, za které studenti mohou dostat atestaci. Pokud studenti ale chtějí pokračovat a hrát představení, absolvovat premiéru, pokračují pak už čistě jako dobrovolníci. To se děje ve většině případů; • práce v takto smíšené skupině vyžaduje podstatně větší osobní přítomnost a lidskou angažovanost, než je běžné v kurzech, které tento lidský nárok nevytváří. Vzhledem k tomu, že metoda je do značné míry postavená na kvalitě vztahů, jedná se pak o aspekt, který je nevyhnutelně přítomen, zároveň však vytváří větší nárok na lidskou kapacitu a ochotu pracovat se sebou a být v dobrém kontaktu s druhými.
Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Průběžná reflexe během kurzu. Kurz je veden tak, že studenti de facto nemohou být neaktivní.
Hodnocení studentů	Zápočet

Spolupracují organizace	V každém semestru jiná NNO – např. Slovo 21, META, o.s., v roce 2023 se jednalo o účastníky z různých dalších organizací.
Způsob zapojení spolupracujících organizací	Jejich pracovníci/klienti se účastní skupinové práce spolu se studenty.
Hodnocení spolupracujících organizací	Reflexe na závěr kurzu, popř. po představení.

SPORT PRO ROZVOJ

Univerzita/Fakulta/Katedra	Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury, Katedra společenských věd v kinantropologii
Studijní program	Napříč studijními programy na FTK a PŘF
Bc./Mgr.	Bc. i Mgr., prezenční i kombinovaná forma (KSK/@SFD)
Název kurzu	Sport for Development
Status kurzu	C
Počet ECTS	6
Krátké shrnutí kurzu	Předmět je přímo vytvořen pro podporu účasti studentů v projektové činnosti (např. realizovaný projekt podpořený z prostředků Erasmus+, Global Sport for Development and Peace Knowledge Collaborative, „GloKnoCo“). Obsahem je část teoretická a část praktická. V teoretické části jsou studenti formou přednášek a workshopů seznámeni s tématem Sportu pro rozvoj (Sport for Development and Peace, SDP), jeho teoretickými východisky i oblastmi a organizacemi, které v něm působí. Dále se seznamují s konkrétními metodikami využívanými při práci s cílovými skupinami projektů v oblasti SDP. Dále se seznamují s konkrétními metodikami využívanými při práci s cílovými skupinami projektů v oblasti SDP.

	<p>V praktické části studenti navštěvují vybrané organizace (zejména NNO) realizující programy SDP. Specifickou součástí předmětu je možnost zapojit se do vybraných aktivit spolupracujících neziskových organizací (v ČR jde zejména o organizaci INEX-SDA a její projekt Fotbal pro Rozvoj) v průběhu semestru na bázi dobrovolnické činnosti.</p> <p>Časový rozsah aktivit je dán programem konkrétního projektu. Zpravidla zahrnuje minimálně 26 hodin teoretické a praktické aktivity (přednášky, semináře, terénní cvičení).</p>
Cíle kurzu	<p>Student získá obecný přehled o tématu SDP, jeho teoretických východiscích, metodách a aktuálních otázkách. Prakticky si vyzkouší některé z metodik aplikovaných v projektech SDP při práci s cílovými skupinami a navštíví některé z partnerských organizací působících v oblasti SDP. Studentům je také nabízena možnost prakticky se zapojit do organizace či přípravy konkrétních akcí partnerských organizací formou dobrovolnické činnosti s podporou ze strany fakulty. Výsledkem je schopnost propojit si teoretické znalosti a praktické dovednosti v oblasti SDP.</p>
Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	<p>Předpokladem udělení zápočtu je: Aktivní účast na aktivitách předmětu v rámci daného semestru. Zpracování písemné či ústní zpětné vazby dle zadání a účast na průběžných diskusích s vyučujícími z univerzity a lektory ze spolupracujících organizací. V případě absolvování předmětu formou dobrovolnické práce v rámci daného semestru je vyžadována nejen písemná či ústní zpětná vazba ze strany studenta, ale rozsah a odpovídající kvalita zapojení studenta bude potvrzena i ze strany zodpovědné osoby ze spolupracující organizace.</p>

Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Zpětná vazba studenta formou písemné reflexe anebo diskuse s vyučujícím. Vyjádření a potvrzení odpovědného zástupce spolupracující organizace.
Hodnocení studentů	Rozhodující je aktivní účast na aktivitách předmětu a vypracování požadovaných výstupů, případně zapojení se v odpovídajícím rozsahu do aktivit organizace formou dobrovolnické činnosti.
Spolupracují organizace	INEX-SDA (případně jiné dle dispozic konkrétního projektu).
Způsob zapojení spolupracujících organizací	Nabídka aktivit v rámci programu Fotbal pro Rozvoj v Olomouckém kraji. Nejčastěji formou spolupráce na přípravě a zajištění konkrétních akcí, např. Dne férového fotbalu.
Hodnocení spolupracujících organizací	Předané potvrzení o odpovídajícím rozsahu a kvalitě zapojení studenta.

Dobrovolnictví jako součást rozvoje odborných kompetencí

V těchto předmětech je dobrovolnická aktivita studentů jen dílčí, často alternativní možnost pro ukončení předmětu (v podobě vlastního projektu nebo krátkodobého zapojení se do dobrovolnické aktivity). V části identifikovaných předmětů jde o plnění služby komunitě výkonem konkrétní odborné aktivity pod vedením pedagogů a mentorů (např. Studentská právní poradna, Právo pro každého) s tím, že dobrovolnická práce často není ohodnocena kredity.

GLOBÁLNÍ ROZVOJOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Studijní program	Učitelství geografie pro střední školy Globální migrační a rozvojová studia
Bc./Mgr.	Mgr.
Název kurzu	Globální rozvojové vzdělávání
Status kurzu	Volitelný
Počet ECTS	2
Krátké shrnutí kurzu	Cílem kurzu je diskutovat se studenty a studentkami globální rozvojové vzdělávání (GRV) a rozvést jej skrze dvě roviny: osobní a pedagogickou. V rámci osobní roviny studenti společně přemýšlejí, jak se nás témata, principy a hodnoty GRV dotýkají, jak spolu souvisejí a jaký vliv mají na život (nejen) české společnosti, ale i na ně osobně. Kurz je podněcuje k aktivnímu občanství a zapojení do dobrovolnických projektů. Z pedagogické stránky je věnován prostor diskusi, jak a proč se GRV v českých školách (ne)učí a jak může škola připravit žáky na život v dnešním globalizovaném světě.

	Součástí kurzu je také představení ukázek tuzemských i zahraničních dobrovolnických aktivit, do kterých se mohou studenti i studentky zapojit. Kurz probíhá v úzké spolupráci s neziskovou společností ADRA.
Cíle kurzu	Studenti/studentky porozumí principům Globálního rozvojového vzdělávání a jeho roli při studiu (učitelství) geografie, dokážou aplikovat principy GRV při řešení různých problémů lokálního/národní/globálního měřítko, dobrovolnicky podpoří alespoň jednu aktivitu GRV či realizují vzdělávací/osvětovou aktivitu o vybraném dobrovolnickém projektu či globálním tématu, jsou schopni sebereflexe svého dobrovolnického zapojení.
Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	Aktivní dobrovolnictví je jednou z nabízených alternativ splnění požadavků k získání zápočtu za tento kurz, což považujeme za zásadní za účelem dodržení hlavního aspektu dobrovolnictví – dobrovolného (nikoliv povinného) aktivního zapojení.
Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Sdílení vlastní zkušenosti z dané aktivity s dalšími účastníky a účastnicemi kurzu a následná sebereflexe a skupinová reflexe získaných zkušeností.
Hodnocení studentů	Ze zpětných vazeb a sebereflexe.
Spolupracující organizace	ADRA či jiná organizace dle výběru studenta/studentky, případně bez spolupracující organizace, pokud student/studentka volí osvětovou akci.

Způsob zapojení spolupracujících organizací	<p>Každý student/studentka si vybere dobrovolnickou činnost dle svého uvážení, může se jednat o dobrovolnictví v rámci organizace ADRA – tj. zapojení do Dobrovolnického centra Praha, kde se může student/studentka věnovat, buď jednorázovému, nebo dlouhodobému dobrovolnictví. Jedná se o docházení do zařízení, jako jsou dětské domovy či domovy pro seniory. Stejně tak mohou pomoci s Komiksovou výstavou organizace ADRA při slavnostním vyhlášení vítězů a při její organizaci, pokud je tato část zajímavá. Studenti/studentky si ale mohou vybrat i jinou organizaci (například environmentálně zaměřenou) a zde absolvovat dobrovolnickou činnost.</p>
Hodnocení spolupracujících organizací	<p>V případě, že student/studentka spolupracuje s organizací, každá organizace vyplní studentovi/studentce část hodnocení v rámci zpětnovazebního formuláře.</p>
Další důležité informace	<p>Bližší informace jsou sdíleny na první hodině kurzu v daném semestru. Kromě výše zmíněných aktivit mohou studenti a studentky vytvořit vlastní osvětovou akci o dobrovolnickém projektu, který třeba znají z minulosti, anebo osvětovou akci o libovolném tématu globálního vzdělávání (např. promítání v místě bydliště, v rámci skauta či jiné volnočasové skupiny apod.). Dobrovolnickou činnost pak v rámci předmětu představují svým spolužákům, součástí této prezentace je i sebereflexe.</p>

PRÁVO PRO KAŽDÝ DEN (STREET LAW)

Univerzita/ Fakulta/Katedra	Univerzita Palackého, Právnická fakulta, Katedra klinického právního vzdělávání a rozvoje profesních dovedností, https://www.pf.upol.cz/spp
Studijní program	Právo a právní věda
Bc./Mgr.	Mgr.
Název kurzu	Právo pro každý den (Street law)
Status kurzu	Povinně volitelný
Počet ECTS	6
Krátké shrnutí kurzu	<p>Kurz je jednosemestrální, nicméně za 5 let magisterského studia si jej lze zapsat 2x. První semestr je věnovaný základním školám, druhý semestr středním školám, neziskovým organizacím a jiným partnerům. Kurz je založen na skutečnosti, že nejvíce se člověk naučí tím, že učí někoho jiného. Kurz má pak dva základní úkoly: v interakci s laiky naučit či prohloubit znalosti, cvičit dovednosti a připomínat hodnoty u studentů právnické fakulty, druhým je zvýšit či vystavět právní vědomí členů společnosti, kteří jsou v nějakém smyslu sociálně vyloučení či vyloučením ohroženi (studenti, nezaměstnaní, zdravotně znevýhodnění, sociálně znevýhodnění, osoby ve výkonu trestu apod.), na praktických situacích. Koncept street law je postaven na předpokladu, že formací či posílením právního vědomí se ohrožené osoby do sociálního vyloučení vůbec nedostanou a ty osoby, které již vyloučeny jsou, se lépe zařadí zpět do společnosti. Výukové moduly realizované pro zaměstnance neziskových organizací umožňují zlepšit kompetence pracovníků pracujících přímo se znevýhodněnými skupinami, dopad na společnost je tak sice sekundární, nicméně velmi přínosný. V rámci kurzu je aplikovaná metoda Service-Learning (učení službou).</p>

	<p>Studenti absolvují 42 hodin přímé výuky a 80 hodin poskytováním poradenství. Studenti zpravidla dobrovolnic ky odpracují dalších 20 hodin.</p>
<p>Cíle kurzu</p>	<p>Po absolvování kurzu je student schopen lépe si vybavit znalosti, které využil při výuce, a prakticky je aplikovat na reálné životní situace. Má důvěru ve svoje vlastní schopnosti, je odpovědný, umí si naplánovat čas, je schopen pracovat v týmu. Je schopen právní materii vysvětlit jednoduchým způsobem a jazykem. Je schopen rozlišovat mezi důležitými a méně důležitými právními informacemi. Dále je student schopen vystavět výukový modul za použití interaktivních metod tak, aby tento modul dával logický a systémový smysl: student ví, že téma souvisí s obsahem, s časovým rámcem, umí nastavit cíle výuky, vyhodnotit vhodné pomůcky, prioritizovat metody i informace. Dává velký prostor pro zapojení vyučovaných osob. Dokáže vhodně reagovat na situace, kdy si není jistý odpovědí. Chápe, že právo je společenskou vědou, není tedy odtrženo od reality. Rozumí tomu, že některé informace jsou prakticky využitelné pro osoby v určité situaci a jiné nejsou. Vnímá svůj přínos pro komunitu.</p>
<p>Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů</p>	<p>Student se musí účastnit úvodního výjezdního víkendového workshopu, kde se seznámí s potřebnými pedagogickými základy: jak strukturovat hodinu, jak stanovit cíle výuky, jaké jsou ověřené metody výuky práva, jak je aplikovat, jak dávat a přijímat reflexi, jak psát reflektivní deník, jak vystupovat (prezentovat se). Dále se student účastní každotýdenního semináře se svojí výukovou skupinou studentů. Tento seminář slouží primárně reflexi (sebereflexi a zpětné vazbě od vedoucího semináře), ale také informacím o nových metodách výuky, řeší se zde aktuální výzvy proběhlých a chystaných výuk, řeší se organizační záležitosti výuky. Student průběžně odevzdává části reflektivního deníku.</p>

Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	<p>V průběhu semestru student odevzdává reflektivní deník, celkově jej odevzdá na konci semestru. V průběhu semestru dostává zpětnou vazbu od vedoucího semináře a od supervizního vyučujícího ve výuce na instituci, je-li přítomen.</p>
Hodnocení studentů	<p>Provádí vedoucí semináře na seminářích či mimo ně (zpětná vazba k plánům hodin, k informacím z reflektivního deníku) a zpětná vazba od supervidujícího vyučujícího ve výuce v instituci.</p>
Spolupracují organizace	<p>Základní škola Horka nad Moravou, ZŠ Demlova, ZŠ Nemilany, ZŠ Svatoplukova Olomouc, ZŠ Hálkova, ZŠ Zeyerova, Gymnázium Hejčín, Gymnázium Čajkovského, Gymn. Opava, Gymn. Hranice, Gymn. Přerov + kmenové střední školy či základní školy studentů PF UP + jiné odborné střední školy (např. módy a designu v Prostějově, veřejné správy v Olomouci apod), Charita Olomouc, Trend vozíčkářů Olomouc, Maltézská pomoc.</p>
Způsob zapojení spolupracujících organizací	<p>Spolupracující organizace jsou buď fakultními školami či spolupracujícími organizacemi (na základě memoranda o spolupráci), nebo se jedná o jednorázovou spolupráci či spolupráci bez memoranda.</p>
Hodnocení spolupracujících organizací	<p>Setkání na konci či po skončení semestru (vedoucí semináře s pracovníkem organizace).</p>

STUDENTSKÁ PRÁVNÍ PORADNA

Univerzita/Fakulta/Katedra	Univerzita Palackého, Právnická fakulta, Katedra klinického právního vzdělávání a rozvoje profesních dovedností, https://www.pf.upol.cz/spp
Studijní program	Právo a právní věda
Bc./Mgr.	Mgr.
Název kurzu	Studentská právní poradna
Status kurzu	Povinně volitelný
Počet ECTS	8
Krátké shrnutí kurzu	<p>Kurz je jednosemestrální, nicméně za 5 let magisterského studia si jej lze zapsat čtyřikrát. Kurz simuluje reálné právní poradenství. Na PR UP existuje právní poradna, kterou může navštívit kdokoliv, kdo splňuje podmínky (zejména nemajetnost, není zastoupen advokátem, jeho případ se týká právní oblasti v rámci poradny). Poradna funguje cca jeden až jeden a půl měsíce v semestru, a to do naplnění její kapacity. Kapacita je každý semestr jiná, v průměru ale cca 50 případů na semestr. Klient se na setkání objedná. Na úvodním pohovoru se setká se studentem, který velmi rámcově zná jeho problém. Student klienta poučí o fungování poradny, a pokud klient souhlasí, student založí pro klientův případ spis. Po úvodním pohovoru je spis přidělen dvojici studentů (správců spisu) a supervizorovi z řad akademiků, či jiných zaměstnanců PF UP (obvykle advokátů). Na jednoho supervizora připadá jedna dvojice studentů. Správci spisu spis prostudují, navrhnou supervizorovi možnosti řešení, které s ním konzultují. Po odsouhlasení právní rady ji odevzdávají jak v tištěné, tak v ústní formě klientovi na osobní schůzce. Klient má možnost se ptát. Na každou dvojici připadá za semestr pět případů.</p>

	<p>Časovou náročnost jednotlivých případů nelze předem přesně odhadnout. Pro klienty je služba zcela zdarma a je určena klientům, kteří by si z finančních důvodů nemohli dovolit pomoc advokáta, i když tu vždy doporučujeme. Tímto způsobem studenti přímo vykonávají službu komunitě. Služba končí při analýze případu, případně zpracování konkrétního právního dokumentu. Jedná se tedy o doporučení, které může a nemusí klient aplikovat. Klienty nelze zastupovat (před soudem, správním orgánem, ale ani jinak). Kurz je velice časově náročný, což vzhledem k proporcionalitě k ostatním povinným předmětům znamená, že vždy bude docházet k činnosti studenta, která není kreditově ohodnocena. V rámci kurzu studenti absolvují 53 hodin přímé výuky a 230 hodin poskytováním poradenství. Studenti zpravidla dobrovolnický odpracují dalších 80 hodin.</p>
<p>Cíle kurzu</p>	<p>Po absolvování kurzu je student schopen srozumitelně, respektující komunikace s klientem za použití aktivního naslouchání, je schopen zaznamenat relevantní skutkové informace důležité pro následné právní hodnocení klientova problému, je schopen analýzy skutkového stavu, je schopen vyhodnotit, jaké skutkové informace jsou pro řešení případu relevantní, je schopen aplikace právního rámce na skutkový stav, je schopen srozumitelně formulovat právní radu v psané i mluvené formě. Zvládne vést administrativu kanceláře, komunikovat emailem, telefonicky, osobně. Dále je schopen komunikovat s klientem, se supervizorem, s administrativou kanceláře. Zvládá časový management práce na případě. Osvojil si hodnoty profesionálního právního poradenství, chápe, kde jsou jeho hranice a kde musí nastoupit poradenství jiných profesionálů. Student získal konkrétní zkušenost se službou jednotlivci a komunitě.</p>

<p>Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů</p>	<p>Student se musí účastnit úvodního výjezdního víkendového workshopu k práci v poradně, který je zpravidla před zahájením semestru. V semestru se účastní reflektivních schůzek celé poradny, zpravidla čtyřikrát za semestr na 1,5 h. Dále se účastní supervizních setkání se svým supervizorem ve dvojici, a to cca šestkrát za semestr. Někdy více, dle potřeby. Student musí zpracovat za semestr pět právních rad pro klienty.</p>
<p>Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce</p>	<p>Student po každém případě zpracovává písemnou sebereflexi práce na případu. Na závěr semestru se koná společné celoporadnové reflektivní setkání, kde se klade důraz zejména na profesně-etické otázky a představení „svých“ případů, následuje společná diskuse.</p>
<p>Hodnocení studentů</p>	<p>Každý supervizor provádí sám dle své zkušenosti práce studentů, kterou má intenzivně pod dohledem.</p>
<p>Spolupracují organizace</p>	<p>Charita Olomouc, Charita Kroměříž, Charita Ostrava, Maltéžská pomoc Olomouc, Trend vozíčkářů Olomouc.</p>
<p>Způsob zapojení spolupracujících organizací</p>	<p>Spolupracující organizace k nám mohou poslat svoje klienty, resp. s nimi přijít osobně do poradny. Rovněž „předpřipravujeme“ případ pro Dluhovou poradnu Charity Olomouc v případě, že se na nás obrátí někdo s nutností podat insolvenční návrh.</p>
<p>Hodnocení spolupracujících organizací</p>	<p>Setkání na konci či po skončení semestru (vedoucí poradny s pracovníkem organizace).</p>

TECHNICKÉ TVOŘIVÉ ČINNOSTI

Univerzita/ Fakulta/Katedra	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně
Studijní program	Učitelství pro mateřské školy
Bc./Mgr.	Bc.
Název kurzu	Technické tvořivé činnosti
Status kurzu	Povinný
Počet ECTS	2
Krátké shrnutí kurzu	Předmět připravuje studenty k vedení praktických činností dětí předškolního věku tak, aby uměli u dětí vytvořit základy dobrého vztahu k manuální činnosti a jejím výsledkům, vypěstovali u nich potřebné vlastnosti a vybavili je praktickými znalostmi, dovednostmi a návyky. Úvod předmětu je věnován technické gramotnosti a obecným vlastnostem technických materiálů a jejich rozdělení. Dále se předmět věnuje základním druhům technických materiálů se zaměřením na jejich využití v oblasti praktických činností. Významné jsou praktické semináře věnující se zhotovováním výrobků, kde je dán důraz nejenom na teoretické zvládnutí učiva, ale i na jeho praktickou aplikaci.
Cíle kurzu	Cílem kurzu je jak rozvoj kompetencí studentů v rukodělných pracích, tak jejich didaktické ukotvení při práci s dětmi předškolního věku. V rámci dobrovolnické činnosti je možné uznat praktickou část předmětu za dobrovolnickou tvorbu (šest praktických seminárních prací).
Požadavky na ukončení kurzu/ objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	V požadavcích na studenta je definováno, že podmínkou ke splnění je rovněž zpracování a odevzdání šesti seminárních prací, které reflektují praktické činnosti. V období pandemie byl předmět uznáván za výrobu či šití roušek pro zdravotnická zařízení.

Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Kontrola kvantity a kvality vyprodukovaných roušek či jiného zdravotnického materiálu.
Hodnocení spolupracujících organizací	Roušky a zdravotnický materiál byl zaslán do konkrétních zdravotnických zařízení (nemocnice, domovy pro seniory etc.), kdy v naprosté většině případů poděkování byla prezentována na webových stránkách či sociálních sítích.
Další důležité informace	Obdobné možnosti byly realizovány i v jiných, podobně orientovaných předmětech, avšak v tomto předmětu je možné tímto způsobem pokračovat, a proto jsme jej zvolili jako vhodný příklad dobré praxe.

DOUČOVÁNÍ DĚTÍ

Univerzita/Fakulta/ Katedra	Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra sociální pedagogiky
Studijní program	Předmět je nabízen i studentům mimo mateřské obory.
Bc./Mgr.	Bc. a Mgr.
Název kurzu	Doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí
Status kurzu	Volitelný
Počet ECTS	3
Krátké shrnutí kurzu	Studující během celého semestru realizují individuální doučování, jehož cílovou skupinou jsou děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Jsou to děti různých národností, děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jazykovou bariérou, děti z azylových domů, dětských domovů, děti minoritních skupin, děti samozvitelem apod. Studenti pravidelně připravují žáky a studenty do školy, pomáhají jim při psaní domácích úkolů, vysvětlují vyučovanou látku a snaží se smysluplně naplnit jejich volný čas. To vše probíhá bezplatně jako sociální pomoc. Cílem je aplikovat získané znalosti a dovednosti v praxi a vytvořit oboustranně prospěšný vztah. Velký důraz je kladen na individuální práci s žákem, která je smysluplná nejen pro děti, ale i pro naše doučovatele.
Cíle kurzu	Studující v průběhu celého semestru (celkem i s přípravou 60 hodin) provádí pedagogickou činnost, která spočívá v individuálním doučování především žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, včetně žáků se sociálním znevýhodněním. Studující doučuje přímo v rodině žáka, na půdě školy, případně v jiné instituci (např. nezisková organizace; univerzita; knihovna). Cílem je aplikovat získané znalosti a dovednosti v praxi a přihlídnout k sociálním aspektům výchovně vzdělávacího procesu.

<p>Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů</p>	<p>Úvodní schůzka – představení cílové skupiny, náležitosti předmětu, administrativa, seznámení se s aplikací, přes kterou se studenti hlásí: https://doucovani.ped.muni.cz (MUNI POMÁHÁ) a ze které si studující vybírají klienty na doučování. Studentům je také představena nabídka podpory pro doučující atd., vysvětlení požadavků na ukončení předmětu. Organizace spolupráce – doučující si své klienty vybírají striktně z databáze pro doučování. Pro tyto účely využíváme aplikaci zprostředkovanou dobrovolnickým centrem MUNI POMÁHÁ – studující si vybírá žáka, domlouvá podmínky spolupráce a při prvním setkání s rodinou/klíčovým pracovníkem podepisuje smlouvu k doučování. Studující si stanoví plán doučování, kde jsou uvedeny potřeby daného žáka, příprava individuálního doučování, spolupráce s rodiči, učiteli a klíčovými pracovníky. Studenti mají možnost v rámci předmětu navštívit odborné lekce, především z oblasti sociální a speciální pedagogiky, zaměřené na řešení konkrétních situací, s nimiž se v průběhu praxe setkávají (např. práce se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami, komunikace s rodiči žáka, práce s žákem s odlišným mateřským jazykem apod.). Dále mají studující příležitost zúčastnit se skupinových supervizí, případně využít individuální konzultace. Doučování – 26 hodin přímé práce s žákem, 34 hodin příprava na doučování (pracovní listy, pomůcky), vedení průběžných záznamů o pokroku žáka, o vzdělávacích potřebách – administrativa – záznamový arch. Součástí je vyplnění příslušné dokumentace a vyplnění reflexe, která je důležitým nástrojem profesního růstu.</p>
--	---

Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	<p>Studenti si vedou záznamový arch, kde po každém setkání popisují aktivitu dané lekce. Arch musí obsahovat minimálně 26 vykázaných hodin, které jsou podepsané zákonným zástupcem/pověřenou osobou. Dále mají studující za úkol svoji činnost reflektovat, mohou popsat své zážitky a zkušenosti s doučováním, jak doučování pokračuje, jak se student cítí v prostředí rodiny dítěte, jakým způsobem komunikuje s rodiči dítěte či učiteli. K reflexi se mohou studující zpětně vrátet a hodnotit jejich zkušenosti v závislosti na čase. Díky reflexi získávají koordinátoři doučování cennou zpětnou vazbu, se kterou dále pracují a zlepšují celý systém doučování.</p>
Hodnocení studentů	<p>Zápočet</p>
Spolupracují organizace	<p>Školy a školská zařízení, OSPOD, neziskové organizace, centra pro cizince, pedagogicko-psychologické poradny aj.</p>
Způsob zapojení spolupracujících organizací	<p>Organizace vytipují děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, které by doučování potřebovaly, a po domluvě přihlásí rodiny do databáze na doučování. Po začátku semestru komunikují pověřené osoby v případě potřeby se studujícími, uvádí je do rodin, pomáhají s komunikací atd. Průběžně jsou pracovníci v kontaktu s koordinátorem doučování MUNI.</p>
Hodnocení spolupracujících organizací	<p>Studující na konci semestru reflektují celý průběh doučování a hodnotí mimo jiné i spolupráci s klíčovými pracovníky, organizacemi, školami atd. S touto zpětnou vazbou se dále pracuje a zlepšuje se kvalita celého systému doučování.</p>

Uvádíme i jedinečný příklad systémové podpory dobrovolnictví jako neformálního vzdělávání realizovaný na Pedagogické fakultě UK:

DOFE: MEZINÁRODNÍ CENA VÉVODY Z EDINBURGHU (ROZVOJ TALENTU, DOBROVOLNICTVÍ, SPORT A DOBRODRUŽNÁ EXPEDICE)

Univerzita/ Fakulta/Katedra	Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, garant: Katedra občanské výchovy a filosofie
Studijní program	Studijní programy se zaměřením na vzdělávání (https://pedf.cuni.cz/PEDF-2879.html)
Bc./Mgr.	Bc. a Mgr. – ale primárně pro studenty bakalářského studia
Název kurzu	DofE: Mezinárodní cena vévody z Edinburghu (rozvoj talentu, dobrovolnictví, sport a dobrodružná expedice)
Status kurzu	Povinně volitelný předmět – společný základ / složka 1c
Počet ECTS	2
Krátké shrnutí kurzu	Studenti se v seminářích seznámí s příkladem dobré praxe neformálního vzdělávání, a to na prestižním vzdělávacím programu Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu (DofE). Absolventi předmětu obdrží certifikát za Základní školení DofE pro koordinátory a vedoucí, který je opravňuje k vykonávání funkce vedoucího programu DofE ve vzdělávacích institucích zapojených do programu. Předmět je alternativou k Základnímu školení programu DofE, které je akreditováno MŠMT v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pod č. j.: MSMT-13220/2017-1-744.

Cíle kurzu	Cílem předmětu je poskytnout studentům orientaci v oblasti neformálního vzdělávání a ilustrovat využití jeho prvků ve sféře formálního vzdělávání. Studenti na konci kurzu popíší principy a oblasti DofE a specifika fungování DofE v různých typech vzdělávacích institucí, roli koordinátora a vedoucího programu; uvedou, jak nastavovat cíle v jednotlivých oblastech. Zhodnotí přínos programu DofE na účastníky a pro společnost. Absolvent předmětu zároveň získá kompetence k vykonávání role vedoucího programu DofE.
Požadavky na ukončení kurzu/objasnění požadavků na dobrovolnickou činnost studentů	Docházka, aktivní účast na seminářích, kolokviální zkouška: úspěšné zvládnutí předpokládá základní znalost principů neformálního vzdělávání a schopnost aplikovat poznatky na příkladech problematických situací, se kterými se vedoucí DofE ve své praxi mohou setkat.
Metody hodnocení zapojení studentů do dobrovolnické práce	Absolventi předmětu zároveň obdrží certifikát za Základní školení DofE pro koordinátory a vedoucí, který je opravňuje k vykonávání funkce vedoucího programu DofE ve vzdělávacích institucích zapojených do programu. Předmět je tedy alternativou k Základnímu školení programu DofE, které je akreditováno MŠMT v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pod č.j.: MSMT-13220/2017-1-744. Kromě standardního hodnocení výuky studenty (na PedF UK – viz dále) využívají lektorky získávání zpětné vazby prostřednictvím speciálního dotazníku, který je v souladu s principy programu DofE.
Spolupracují organizace	DofE https://www.dofe.cz
Způsob zapojení spolupracujících organizací	Výuka předmětu lektorkami DofE (regionální manažerky), další hosté – studenti, kteří prošli programem DofE, i učitelé a vedoucí DofE.

Hodnocení spolupracujících organizací	Výroční zprávy: https://dofe.cz/vyrocní-zpravy-a-vyzkumy
Další důležité informace	Kromě toho, že předmět vyučují přímo lektorky DofE, jsou na výuku zváni i hosté, kteří sdílí své zkušenosti z terénu.

Doporučení

Výsledky analýzy aktuálního stavu uznávání neformálního vzdělávání ve formě dobrovolnictví ve studijních programech na sedmi vysokých školách zapojených do projektu ukazují, že jde o komplexní téma, které je nutné dále výzkumně reflektovat a diskutovat.

DOPORUČUJEME:

- **rozvíjet institucionální a metodickou podporu pro univerzity; akademiky i studující v dané oblasti,**
- **pokračovat v projektem započaté diskuzi s vedením fakult a garanty programů o způsobech a nástrojích podpory a uznávání dobrovolnictví ve formálním vzdělávání dalšími společnými projekty a aktivitami s podporou MŠMT,**
- **iniciovat diskuzi k tomuto tématu s Národním akreditačním úřadem, zejména v otázce uznávání dobrovolnictví v rámci výkonu odborné praxe v regulovaných povoláních,**
- **podněcovat aktivity směřující k podpoře občanské angažovanosti studujících (rozvoj kompetencí přímo relevantních pro život a praxi v 21. století) v kontextu celospolečenských změn a krizí a podporovat koordinaci aktivit na lokální i celostátní úrovni šířením mezi ostatní vysoké školy,**

- **hlouběji se zabývat otázkou validizace dobrovolnictví. Jednou z možností je např. využít materiál Evropského centra pro rozvoj odborného vzdělávání CEDEFOP (2015)²³. V této souvislosti je pak pro formulaci výstupů učení důležité hlouběji prozkoumávat získané kompetence, které dobrovolnictví přináší a odráží se v profilu studenta i absolventa.,**
- **využít možnost danou zákonem o vysokých školách uznat kredity, které absolventi získali v rámci celoživotního vzdělávání, což předpokládá připravit programy CŽV zaměřené např. na management dobrovolnictví. V této souvislosti je možné uvažovat o tzv. mikro-certifikátech (microcredentials)²⁴.**

---

23 https://www.cedefop.europa.eu/files/3073_en.pdf

24 <https://education.ec.europa.eu/cs/education-levels/higher-education/micro-credentials>

Literatura

Kucharská, A., Laufková, V., Kadrnožková, M., & Šťastný, V. (2022). Dobrovolnictví jako prostředek edukace v pomáhajících profesích. *DIAGNOSTIKA A PORADENSTVÍ V pomáhajících profesích*, 6(1), 6–26. <https://doi.org/10.58743/dap2022vol6no1.296>

Kahu, E. R., and K. Nelson. 2018. "Student Engagement in the Educational Interface: Understanding the Mechanisms of Student Success." *Higher Education Research & Development* 37 (1): 58–71.

McIlrath, L., and L. Tansey. 2013. "Student Engagement Through Volunteering." In *Student Engagement Handbook: Practice in Higher Education*, edited by D. Derfel, and E. Dunne, 221–236. London: Emerald.

Špiláčková, M., Zegzulková, V. M., Glumbíková, K., Rabasová, P. a Tichá, I. Performance of Volunteering and Work Duties during the Pandemic of Covid-19 in the Czech Republic: Lived Experience of Social Work Students. In: Rajendra Baikady, Sajid S. M., Varoshini Nadesan, M. Rezaul Islam (eds). *The Routledge Handbook of Field Work Education in Social Work*. London, New York, New Delhi: Routledge, 2022. s. 552–563. ISBN 978-1-032-12607-4.

Přílohy

Dobrovolnické centrum Univerzity Karlovy

<https://dobrovolnickecentrum.cuni.cz/DO-1.html>

KONTAKTY

Koordinátorka Dobrovolnického centra:

Tereza Virtová

dobrovolnictvi@cuni.cz

224 491 894

https://www.instagram.com/dobrocentrum_uk

CHARAKTERISTIKA

Dobrovolnické centrum Univerzity Karlovy bylo založeno v dubnu 2023. Jeho vznik byl motivován zkušenostmi z období pandemie onemocnění covid-19 a počátku války na Ukrajině, kdy se studenti sami obraceli na představitele univerzity s tím, jak mohou prostřednictvím dobrovolnické

činnosti pomoci. Právě institucionální dobrovolnické centrum tak Univerzitě Karlově umožní komplexně podporovat studenty (ale i zaměstnance) v jejich občanské aktivitě a efektivně naplňovat třetí roli univerzity v krizových situacích, tak i v běžném režimu. Současně centrum nabízí prostřednictvím kvalitní nabídky dobrovolnických činností rozvoj neoborových kompetencí uplatnitelných na trhu práce ve 21. století.

Dobrovolnické centrum Univerzity Karlovy zasazuje dobrovolnickou činnost do organizační struktury rektorátu (odbor UK Point) a umožňuje koncepční řešení dobrovolnictví poskytnutím organizačního a administrativního zázemí. Vznik dobrovolnického centra je zakotven Opatřením rektora.

HLAVNÍ ČINNOSTI

- informuje studenty a zaměstnance o možnosti zapojení se do dobrovolnické činnosti;
- propojuje dobrovolníky s dobrovolnickými příležitostmi partnerských organizací;
- propaguje dobrovolnické aktivity ve smyslu rozvoje dovedností a profesních kompetencí, rozvoje občanské angažovanosti a posílení třetí role univerzity ve společnosti;
- tvoří koncepci uznávání neformálního vzdělávání ve standardním studiu i v rámci celoživotního vzdělání;
- usiluje o oceňování dobrovolnické činnosti v rámci univerzity;
- vede databázi dobrovolníků, kterou je možné využít v nárazových krizových situacích; ale i v běžném období pro komunikaci;
- podporuje dobrovolníky, nabízí konzultace, organizuje setkávání a sdílení dobré praxe;

- realizuje vlastní dobrovolnický program v případě potřeby.
- Dobrovolnické centrum propaguje téma dobrovolnictví uvnitř univerzity, ale i na veřejnosti. Věříme, že dobrovolnická zkušenost je přínosná nejen pro společnost, ale i jednotlivce, který si rozvíjí osobní i profesní předpoklady. Činnost Dobrovolnického centra jsme zahájili celouniverzitní osvětou akcí Uklidme Česko s Karlovkou. Na akci jsme spolupracovali s organizátory této akce a vyrazili jsme uklízet park Folimanka v blízkosti několika fakult. V podobných aktivitách, které spojují dobrovolníky Univerzity Karlovy, bychom chtěli na celouniverzitní úrovni pokračovat dvakrát ročně.

PÉČE O DOBROVOLNÍKY

Cílem dobrovolnického centra je navázat partnerství s významnými neziskovými organizacemi z různých oblastí a propojovat je se zájemci o dobrovolnictví. Zároveň vedeme evidenci dobrovolníků, kteří mohou být osloveni a aktivizováni v akutní krizové situaci. Dobrovolnické centrum usiluje o vytvoření komunity dobrovolníků uvnitř univerzity, kteří se budou setkávat a předávat si zkušenosti i příklady dobré praxe. Zároveň mají dobrovolníci možnost navštěvovat rozvojové semináře a workshopy a pečovat o své duševní zdraví a využívat poraden Centra Carolina.

Univerzitu Karlovu tvoří sedmnáct fakult, primární cílovou skupinou pro dobrovolnickou činnost jsou studentky a studenti. Rádi bychom se jí co nejvíce přiblížili, a proto vytváříme síť studentských fakultních koordinátorů, kteří jsou sami aktivní dobrovolníci, pomáhají šířit povědomí o Dobrovolnickém centru Univerzity Karlovy a svým příkladem ukazují, jak dobrovolnictví může zlepšit a rozvinout studentské kompetence. Fakultní koordinátoři ve spolupráci s hlavním koordinátorem Dobrovolnického centra nastavují systém péče o dobrovolníky.

Je pro nás důležité aktivní zapojení studentů do dobrovolnické činnosti a rádi bychom podpořili systém uznávání neformálního vzdělávání ve standardním studiu, ale i v rámci celoživotního vzdělávání. Společně s vysokými školami zapojenými do Centrálního rozvojového programu jsme založili platformu pro sdílení dobré praxe zaměřenou na téma dobrovolnictví a otázky s tím spojené.

Dobrovolnické centrum Masarykovy univerzity – MUNI POMÁHÁ

www.munipomaha.cz

KONTAKTY

Koordinátorky dobrovolnického centra:

Ing. Daniela Vonbauer a Bc. Markéta Koláčková

549 498 804

mail@munipomaha.cz

www.munipomaha.cz

<https://www.facebook.com/munipomaha>

<https://www.instagram.com/munipomaha>

APLIKACE PRO DOBROVOLNÍKY

Webová verze: dobrovolnik.munipomaha.cz

Mobilní aplikace: <https://munipomaha.cz/chci-pomahat/aplikace-muni-pomaha>

FORMULÁŘE NA WEBU PRO PŘÍJEMCE POMOCI

<https://munipomaha.cz/potrebuji-pomoc>

CHARAKTERISTIKA

Jsmo univerzitní dobrovolnické centrum, umíme nabídnout expertní dobrovolnictví vycházející z oboru našich studentů a zaměstnanců. Sídlíme v Brně, ale pomoc poskytujeme po celém Jihomoravském kraji i v dalších krajích ČR. Jsme připraveni pomáhat jednorázově i dlouhodobě. Pomoc umíme realizovat kontaktně a v některých případech i online.

Nabízíme pomoc jednotlivcům i organizacím a propojujeme je s našimi dobrovolníky díky mobilní a webové aplikaci MUNI POMÁHÁ, která nám umožňuje efektivní nábor i komunikaci s naší dobrovolnickou komunitou.

Dobrovolnické centrum MUNI POMÁHÁ vzniklo na Masarykově univerzitě v březnu roku 2020 na výzvu rektora Martina Bareše v reakci na pandemii nemoci covid-19. Od té doby se zapojuje do řešení celospolečenských výzev (tornádo na jižní Moravě, uprchlická krize způsobená válkou na Ukrajině). Aktuálně pokračuje v pomoci i mimo krize a tvoří další vlastní programy jako například Studentskou právní poradnu, Letní škola doučování či Inkubátor pomoci.

KOMUNITA A PÉČE O DOBROVOLNÍKY

Dobrovolnictví vnímáme jako nástroj pomoci i seberozvoje, a proto je naším posláním zprostředkovávat smysluplné dobrovolnické příležitosti studentům, zaměstnancům, absolventům MUNI i lidem z veřejnosti. Spolupracujeme s řadou partnerů z veřejného a soukromého sektoru na lokální i celorepublikové úrovni. Záleží nám na tom, abychom přispívali k rozvoji celé společnosti i k seberozvoji našich dobrovolníků.

Jako jeden z důležitých aspektů dobrovolnictví vnímáme nejen samotnou pomoc druhým, ale i tvorbu komunity. Naši dobrovolnickou komunitu tvoříme díky aktivitám, při kterých střídáme neformální akce

(piknik, oslava výročí založení dobrovolnického centra) se vzděláváním a workshopy o doučování, duševním zdraví, ochraně přírody či hranicích v dobrovolnictví.

Workshopy a vzdělávání dobrovolníků vnímáme jako nástroj, kterým pomáháme dobrovolníkům vykonávat jejich práci kvalitně a zároveň bezpečně a s ohledem na své vlastní hranice.

HLAVNÍ ČINNOSTI

- Přibližujeme a propagujeme myšlenku dobrovolnictví nejen studentům MUNI;
- Zprostředkováváme dobrovolnické příležitosti a propojujeme dobrovolníky s dalšími organizacemi a institucemi;
- Tvoříme dobrovolnické programy díky hledání průsečíků s fakultami a dalšími pracovišti MUNI;
- Doučování (individuální v rodinách, skupinové pro děti z 2. stupně ZŠ tzv. Klubík a Letní škola doučování pro děti z 1. stupně ZŠ);
- Pomoc při řešení celospolečenských krizí (pandemie covid-19, pomoc v oblastech jižní Moravy zasažených tornádem, pomoc uprchlíkům z Ukrajiny)
- Pomoc jednotlivcům (nákupy seniorům, venčení domácích zvířat, doučování a hlídání dětí, aj.).
- Vzděláváme a vychováváme k občanské angažovanosti;
- Sítujeme se a pracujeme na koncepcích věnujících se tématu dobrovolnictví na úrovni města Brna i Jihomoravského kraje ve spolupráci s IZS a dalšími subjekty.

OCEŇOVÁNÍ DOBROVOLNÍKŮ

Dobrovolnické centrum MUNI POMÁHÁ bylo za svou krátkou existenci odměněno hned několika cenami. Ocitlo se mezi 28 evropskými laureáty ceny ze všech členských zemí Evropské unie a získalo v roce 2021 prestižní European Citizen's Prize. V roce 2022 pak získalo EAIE Award for Excellence in Internatilisation za svoje zapojení do pomoci Ukrajině. Hejtman Jihomoravského kraje ocenil MUNI POMÁHÁ dvěma pamětními medailemi za pomoc při zvládnání pandemie covid-19 a za zapojení na jižní Moravě, kterou zasáhlo ničivé tornádo.

CENA REKTORA ZA DOBROVOLNICTVÍ

Jednotlivé fakulty mohou nominovat své studenty a zaměstnance na Cenu rektora v oblasti dobrovolnictví jako jednotlivce nebo skupinu. Tato kategorie se uděluje od roku 2021 právě v reakci na obrovskou míru solidarity a zapojení se do dobrovolnictví během prvních vln nemoci covid-19. Do té doby se udělovala pouze Cena rektora za aktivní rozvoj občanské společnosti. Přidání kategorie dobrovolnictví a oceňování studentů a zaměstnanců pomáhá v prestiži a může být další motivací, proč dobrovolnickou aktivitu zkusit.

Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého

KONTAKTY

Křížkovského 511/8, Olomouc, 779 00

+420 585 631 094

dobrovolnictvi@upol.cz

www.dobrovolnici@upol.cz

Dobrovolnické centrum UP | Facebook

[@dobrovolnicke_centrum_up](#) | Instagram

CHARAKTERISTIKA

Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého v Olomouci vzniklo v roce 2016 jako první dobrovolnické centrum zřízené univerzitou v České republice. Podporu studentů v zapojení se do dobrovolnických aktivit ze strany univerzity vnímáme jako součást poslání univerzity. Dlouhodobě hledáme ve spolupráci s vedením univerzity a dalšími subjekty v Olomouckém kraji možnosti, jak podpořit studenty v jejich dobrovolnické činnosti, a tak přispět k trvale udržitelnému rozvoji našeho kraje. Svou činností usilujeme o to, aby se dobrovolnická zkušenost stala součástí osobního i kariérního rozvoje studenta.

Ve spolupráci s Olomouckým krajem a dalšími aktéry se snažíme o systémovou podporu profesionalizace dobrovolnictví a o zviditelňování společenského významu dobrovolnictví v kraji.

Naším primárním cílem je propojit zejména studenty univerzity s organizacemi, které chtějí a umí pracovat s dobrovolníky.

Studenti univerzit jsou významnou skupinou dobrovolníků. Snažíme se podnítit odbornou diskuzi o dobrovolnictví ve vysokoškolském vzdělávání, zejména na naší univerzitě. Studenti jsou organizacemi žádanými dobrovolníky. Důležitým tématem diskuze je, jak smysluplně posilovat občanskou angažovanost studentů a současně rozvíjet jejich kompetence pro život ve formálním vzdělávání.

V uplynulých letech jsme přispívali svou činností ke koordinaci pomoci při zvládnání dopadů pandemie covid-19, živelních katastrof nebo pomoci občanům Ukrajiny.

Město Olomouc ocenilo pomoc dobrovolníků z řad studentů a zaměstnanců Univerzity Palackého lidem, kteří uprchli před ruskou agresí na Ukrajině, udělením Ceny za počin roku 2022.

HLAVNÍ ČINNOSTI

- Propagujeme a zviditelňujeme dobrovolnictví mezi studenty a akademickými pracovníky.
- Realizujeme nábor dobrovolníků, a to průběžně i organizováním náborových akcí nebo prostřednictvím kampaní.
- Propojujeme dobrovolníky – studenty s organizacemi, které je potřebují. Za tímto účelem vedeme evidenci dobrovolnických příležitostí z různých oblastí a současně evidenci dobrovolníků z řad studentů.
- Spolupracujeme se všemi důležitými aktéry na území Olomouckého kraje na podpoře profesionalizace a rozvoje dobrovolnictví.
- Pod značkou Talentovaný Palacký nabízíme studentům různé workshopy a přednášky k tématu dobrovolnictví. Jejich cílem je

mimo jiné podpořit studenty v rámci jejich adaptace na univerzitní studium a pak i při přípravě na vstup na trh práce.

- Budujeme komunitu dobrovolníků a systém péče o dobrovolníky.
- Usilujeme o rozšíření komunity našeho centra nově o žáky středních škol. Společně se studenty naší univerzity mohou i středoškoláci zažít pocit smysluplné dobrovolnické aktivity.
- Poskytujeme odborné konzultace pro každého, kdo by chtěl s dobrovolnictvím začít. Díky našim zkušenostem můžeme poradit také v otázkách práva a dobrovolnictví, se vzděláváním a motivací dobrovolníků nebo při přípravě dobrovolnického programu.

CENA REKTORA UP PRO DOBROVOLNÍKY

Rektor univerzity od roku 2017 uděluje studentům a zaměstnancům univerzity cenu rektora UP za zásluhy v oblasti dobrovolnictví, kterých dosáhli v příslušném akademickém roce.

Poradenské a kariérní centrum Ostravské univerzity

<https://poradenske.osu.cz>

KONTAKTY:

Vedoucí Poradenského a kariérního centra OU:

Bc. Kamila Hýbnerová

553 46 1340

kamila.hybnerova@osu.cz

<https://www.facebook.com/poradenskecentrumou>

<https://www.instagram.com/poradenske.ou>

CHARAKTERISTIKA

Poradenské a kariérní centrum Ostravské univerzity (OU) bylo založeno v roce 2018 s cílem rozvíjet poradenské služby na Ostravské univerzitě. Poskytované poradenské služby jsou zaměřeny na pomoc při řešení obtíží spojených se studiem, s aktuální životní situací či v otázkách kariérního rozvoje. Veškeré služby jsou poskytovány bezplatně.

Poradenské a kariérní centrum OU nabízí své služby budoucím i současným studentům OU, ale také absolventům a zaměstnancům OU. Spolupracuje rovněž se zaměstnavateli, neziskovými organizacemi, školami v Moravskoslezském kraji i s ostatními univerzitami v České republice a v zahraničí. Je členem Asociace Vysokoškolských poradců, AP3SP, Sdružení kariérních center v České republice, Sdružení pro rozvoj MSK a Talent management při MSIC.

Poradenské a kariérní centrum OU poskytuje čtyři druhy poradenství:

- 1. studijní poradenství** – zaměřené na poskytování informací v oblasti studijních obtíží souvisejících s organizací studia a adaptací na vysokoškolské studium,
- 2. kariérové poradenství** – zaměřené na poskytování informací v oblasti osobního rozvoje a vyhledávání pracovních příležitostí,
- 3. psychologické poradenství** – zaměřené na poskytování odborné psychologické pomoci při řešení obtížných životních problémů,
- 4. sociálně-právní poradenství** – zaměřené na poskytování základního i odborného sociálního poradenství.

Studenti a absolventi OU mohou využívat rovněž služby Koučink, která prostřednictvím vybraných technik napomáhá k řešení různých životních situací.

Součástí Poradenského a kariérního centra OU je od roku 2020 také Centrum Pyramida, které poskytuje poradenství pro studenty se specifickými vzdělávacími potřebami. V současné době podporuje Centrum Pyramida více než 200 registrovaných studentů a uchazečů se specifickými vzdělávacími potřebami.

Kromě individuálního poradenství ve výše uvedených oblastech zaměření připravuje Poradenské a kariérní centrum OU a Centrum Pyramida také vzdělávací a rozvojové kurzy a workshopy na různá témata. Jako celek spolupracuje s jednotlivými fakultami, odděleními, ale i studenty Ostravské univerzity.

Poradenské a kariérní centrum OU každoročně pořádá kariérní festival Za kariérOU a dále se rovněž aktivně podílí na organizaci celouniverzitních událostí, jako jsou např. Dny otevřených dveří, Majáles, promoce, Welcome ceremony Erasmus atd., které mají za cíl propagovat služby Poradenského a kariérního centra, a podpořit tak dostupnost služeb pro studenty OU.

Díky Poradenskému a kariérnímu centru OU byl spuštěn také kariérní portál JobTeaser, který Ostravská univerzita začala využívat jako první veřejná univerzita v České republice. Dále se Poradenské a kariérní centrum OU zasloužilo o vznik Dobrovolnického centra.

Od roku 2021 pomáhá Poradenské a kariérní centrum OU se zprostředkováním a propagací povinných a povinně volitelných praxí na vybraných fakultách, a to na Filozofické a Přírodovědecké fakultě.

KARIÉRNÍ FESTIVAL ZA KARIÉROU

První ročník kariérního festivalu uspořádalo Poradenské a kariérní centrum OU v roce 2019. Každý rok se uskutečňuje v různých podobách (osobně, on-line i hybridně). Ročník 2023 proběhl v nových prostorách City Campusu Ostravské univerzity s rekordní účastí 1049 návštěvníků z řad studentů, absolventů i veřejnosti a se zapojením 67 organizací všeho druhu. Kariérní festival je místem setkání absolventů, současných studentů a organizací. Zaměstnavatelé z řad významných firem, neziskových organizací či škol mají možnost prezentovat své společnosti a pracovní nabídky formou výstavního místa, prezentací a rozhovorů se studenty a absolventy OU. Účastníci se tak mohou dozvědět o volných pracovních pozicích, seznámit se s činností organizací, dohodnout si praxi či stáž, ale také se zúčastnit workshopů zaměřených na kariérní oblast či osobní rozvoj.

JOBTEASER – KARIÉRNÍ PORTÁL

Poradenské a kariérní centrum OU se zasloužilo o zavedení a využívání kariérní platformy Job Teaser. Ostravská univerzita se tak stala první veřejnou univerzitou v České republice, která platformu spustila na svých webových stránkách v českém jazyce. Job Teaser je živá platforma průběžně plněná informacemi, pracovními nabídkami či událostmi, ale také nabídkami praxí, stáží a dobrovolnických aktivit. Profily

zde zveřejňují nejen firmy, ale také neziskové organizace, školy, divadla i organizace veřejné správy. Uživatelé Job Teaseru – studenti a absolventi OU – si mohou zvolit, zda a jaké nabídky chtějí dostávat. Díky tomu se vždy včas dozví o čerstvých pracovních nabídkách a akcích nejen Poradenského a kariérního centra OU.

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM

V průběhu pandemie covid-19 se Poradenské a kariérní centrum OU podílelo na organizaci dobrovolnické činnosti a vzniku portálu Ostravské univerzity pro koordinaci dobrovolnické pomoci pomahame.osu.cz. Portál sloužil pro registraci dobrovolníků z řad studentů a absolventů OU a také pro zveřejňování nabídek organizací, které by dobrovolnickou pomoc chtěly využít. Poradenské a kariérní centrum OU koordinovalo dobrovolnické aktivity jako např.:

- zajištění pomoci seniorům a ohroženým (nákup, venčení, pochůzky),
- „Haló, nejste sami“ (telefonické kontaktování seniorů),
- výpomoc studentů Lékařské fakulty OU v nemocnicích a zdravotnických zařízeních,
- šití roušek,
- hlídání dětí zdravotníků a zaměstnanců OU.

V současné době probíhá obnova webových stránek Dobrovolnického centra. Studenti se jejich prostřednictvím budou opět moci zaregistrovat a účastnit se dobrovolnických aktivit. Na podzim roku 2023 chystáme pro studenty OU workshop „Očima druhých“, který si klade za úkol vysvětlit studentům, proč je dobré být dobrovolníkem a co jim dobrovolnictví může přinést i v profesním životě. Plánujeme rovněž pravidelně realizovat „Dobroden“, jehož součástí bude workshop na téma využití dobrovolnictví v kariéře.

**Univerzita
Karlova**

MUNI

**OSTRAVSKÁ
UNIVERZITA**

Univerzita Palackého
v Olomouci

UJEP
////

{ } UHK

**VYSOKÁ ŠKOLA
CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
V PRAZE**